

Programma van Toetsing en Afsluiting

**SCHOLENGROEP
LEONARDO
DA VINCI**

Examenreglement

Deel 1: Bovenschools reglement 2026-2027

Woord vooraf

Het examen op vmbo, havo en vwo bestaat uit een verzameling toetsen en opdrachten waarmee de opleiding wordt afgerond. Voor dat examen geldt een aantal voorschriften, deels wettelijk bepaald en deels door de school opgesteld. Het examenreglement beschrijft deze voorschriften. Het examenreglement heeft een wettelijke grondslag en is gebaseerd op de [Wet voortgezet onderwijs 2020](#) en op het [Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#).

Het volledige examenreglement bestaat uit een aantal delen:

1. Dit document is deel 1 --het bovenschools deel-- van het examenreglement dat de scholen van de Scholengroep Leonardo da Vinci hanteren. Hierin staan vooral de wettelijke eisen en formele organisatie van het schoolexamen (SE) en centraal examen (CE).
2. Deel 2 is het vestigingsdeel van examenreglement dat geldt op de individuele vestigingen [Da Vinci College Kagerstraat](#), [Da Vinci College Lammenschans](#) en het [Leonardo College](#). Hierin staat hoe de school specifieke zaken rond het CE en SE organiseert. Dit vestigingsdeel is te vinden op de website van de school.
3. Tot slot is er nog het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). In het PTA is per niveau en per vak weergegeven uit welke toetsen het SE bestaat, welke onderdelen van het eindexamenprogramma deze dekken, wanneer deze worden afgenomen, wat de weging is, en of de toets herkansbaar is. Al deze onderdelen worden door de school zelf bepaald. Het PTA vormt één geheel met dit examenreglement. Het volledige PTA is te vinden op de website van de school.

Enkele bepalingen zijn overgenomen uit de Wet Voortgezet Onderwijs of het Uitvoeringsbesluit; de links in het document verwijzen naar de wetsartikelen.

Vastgesteld op 13-07-2026
College van Bestuur Scholengroep Leonardo da Vinci

Inhoudsopgave

Woord vooraf.....	2
HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN EXAMEN	5
artikel 1 Begripsbepalingen.....	5
artikel 2 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting.....	7
artikel 3 Beslissingen van de rector of directeur	7
artikel 4 Toelating tot het eindexamen.....	8
artikel 5 Afnemen eindexamen.....	8
artikel 6 Indeling eindexamen.....	8
artikel 7 Onregelmatigheden	8
artikel 8 Gang van zaken bij onregelmatigheden.....	9
artikel 9 Aanpassing wijze van examineren	10
artikel 10 Examensecretaris.....	11
artikel 11 Bovenschoolse examencommissie	11
artikel 12 Examenbureau	12
artikel 13 Commissie van Beroep voor de Eindexamens	12
HOOFDSTUK II INHOUD VAN HET EINDEEXAMEN	13
artikel 14 Examenprogramma.....	13
artikel 15 Vrijstellingen en ontheffingen	14
artikel 16 Centraal examen	16
artikel 17 Gecommitteerden centraal examen mavo/vmbo tl, havo en vwo.....	16
artikel 18 Gecommitteerden centraal examen vmbo bb en kb.....	16
artikel 19 Toelating tot het centraal examen.....	16
artikel 20 Toetsen centraal examen.....	17
artikel 21 Gang van zaken tijdens de zittingen van het centraal examen	18
artikel 22 Verhinderen centraal examen	19
artikel 23 Beoordeling toetsen centraal examen.....	19
artikel 24 Niet op regelmatige wijze afgenomen CE; onvoorziene omstandigheden CE.....	20
artikel 25 Noodscenario centraal examen	20
HOOFDSTUK III UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING	21
artikel 26 Eindcijfers.....	21
artikel 27 Uitslag havo en vwo	21
artikel 28 Uitslag mavo/vmbo tl.....	22
artikel 29 Uitslag basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg.....	23
artikel 30 Cum laude	23
artikel 31 Extra vakken	24
artikel 32 Herkansing centraal examen	25
artikel 33 Diploma en cijferlijst	25

artikel 34	Terugtrekken voor het examen door de kandidaat	26
HOOFDSTUK IV OVERIGE BEPALINGEN EXAMENKLASSEN		27
artikel 35	Spreiding voltooiing eindexamen	27
artikel 36	Gegevensverstrekking.....	27
artikel 37	Werk centraal examen; reglement voor bewaren, inzage en vernietiging	27
artikel 38	Afgewezen kandidaten	28
artikel 39	Vrijstellingen in het vavo (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs)	28
artikel 40	Kopieën van diploma en cijferlijst; diplomaregister	29
HOOFDSTUK V ALGEMENE BEPALINGEN EXAMEN		31
artikel 41	De examensecretaris.....	31
artikel 42	Het examenbureau	31
artikel 43	Contactgegevens Examensecretaris en examenbureau	31
HOOFDSTUK VI HET SCHOOLEXAMEN.....		32
artikel 44	Inrichting schoolexamen.....	32
artikel 45	Het examendossier	33
artikel 46	Verzuim, te laat komen	33
HOOFDSTUK VII TOETSEN EN BEOORDELINGEN VAN HET		35
SCHOOLEXAMEN.....		35
artikel 47	Tijdstippen van toetsing.....	35
artikel 48	Cijferbepalingen en beoordelingen	35
artikel 49	Beroep beoordeling toets	36
artikel 50	Eindbeoordeling schoolexamen.....	37
HOOFDSTUK IIX REGELS OMTRENT ONDERDELEN VAN HET SCHOOLEXAMEN.....		38
artikel 51	Inleveren van materiaal ter voorbereiding van een schoolexamen	38
artikel 52	Praktische toetsen, handelingsdeel, profielwerkstuk.....	38
artikel 53	Hulpmiddelen.....	40
artikel 54	Gang van zaken tijdens de zittingen van de schoolexamens.....	41
HOOFDSTUK IX REGELINGEN VOOREXAMENKLASSEN.....		42
artikel 55	Schoolexamen, voortgangstoetsen en bevordering	42
artikel 56	Herkansingen 3 mavo, 4 havo , 4 vwo en 5 vwo.....	42
artikel 57	Doubleren	44
artikel 58	Centraal examen in voorexamenklassen	45
artikel 59	Centraal examen op hoger niveau	47
artikel 60	Overstappen naar een andere afdeling	47
HOOFDSTUK X REGELINGEN EXAMENKLASSEN		49
artikel 61	Herkansingen	49
artikel 62	Doubleren in 4 mavo, 5 havo en 6 vwo	50
artikel 63	Afsluiting schoolexamen	52

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN EXAMEN

Geldend voor

3 vmbo/mavo	4 vmbo/mavo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
-------------	-------------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

Categorie instanties, wet en regelgeving

1. *de wet*: de [Wet voortgezet onderwijs 2020](#);
2. *de minister*: de minister dan wel staatssecretaris die verantwoordelijk is voor het voortgezet onderwijs;
3. *inspectie*: de inspectie, bedoeld in [artikel 1](#) van de wet op het onderwijstoezicht;
4. *het Uitvoeringsbesluit*: [Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#);
5. *CvTE*: het door de minister ingestelde College voor Toetsen en Examens;
6. *DUO*: de Dienst Uitvoering Onderwijs te Groningen;
7. *Cito*: het Centraal Toetsinstituut te Arnhem;
8. *VO-raad*: de vereniging van scholen in het voortgezet onderwijs;

Categorie school en reglementen

9. *bevoegd gezag*: het college van bestuur van de Scholengroep Leonardo da Vinci;
10. *rector of directeur*: rector of directeur van een school of degene die door hem/haar gemandateerd is;
11. *schoolleiding*: de rector of directeur, de adjunct-directeuren en teamleiders van de school;
12. *kandidaat*: eenieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen is toegelaten. Omwille van de leesbaarheid wordt in deze tekst slechts de mannelijke vorm gebruikt;
13. *school*: het Leonardo College voor vwo, havo en mavo of het Da Vinci College Kagerstraat voor mavo, havo en vwo of het Da Vinci College Lammenschans voor vmbo bb, kb en tl;
14. *schooldag*: elke dag van het schooljaar, met uitzondering van zaterdagen, zondagen, feestdagen, vrije dagen en dagen in vakanties;
15. *schooljaar*: het tijdvak dat begint op 1 augustus en eindigt op 31 juli daarop volgend;
16. *examenregeling*: het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting gezamenlijk;
17. *regeling beoordelingsnormen*: regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen VO;
18. *examenreglement*: het examenreglement als bedoeld in [artikel 2.60](#) van de wet;

Categorie eindexamen

19. *examinator*: de leraar, rector, adjunct-directeur of externe deskundige die conform [artikel 2.51](#) van de wet door het bevoegd gezag is belast met het afnemen van het examen in een vak
20. *gecommitteerde*: een gecommitteerde als bedoeld in [artikel 2.56.6](#) van de wet;
21. *tweede examiner*: een tweede examiner als bedoeld in [artikel 3.27](#) van het Uitvoeringsbesluit;
22. *toezichthouder*: een door de rector of directeur aangewezen personeelslid of externe deskundige die toezicht houdt op het afleggen van de toets.
23. *examenstof*: de aan de kandidaat te stellen vakinhoudelijke eisen;
24. *eindexamen*: examen ten minste in het geheel van voorgeschreven vakken.
25. *CSPE*: centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak;
26. *CSE*: centraal schriftelijk examen;
27. *CPE*: centraal praktisch examen;
28. *digitale examinering*: het voorbereiden, afnemen en afwikkelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor Toetsen en Examens beschikbaar gestelde programmatuur;
29. *toets*: een schriftelijk, mondeling, praktisch onderzoek of handelingsdeel, of een combinatie hiervan, naar de mate waarin de kandidaat over de beoogde kennis, vaardigheden en/of inzicht beschikt;
30. *herkansing*: het opnieuw deelnemen aan een eerder afgelegde toets van het centraal examen of het schoolexamen;
31. *inhalen*: het alsnog maken van een eerder gemiste toets van het centraal examen of het schoolexamen;

32. *examendossier*: het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag voorgeschreven vorm;
33. *examensecretaris*: de secretaris van het eindexamen als bedoeld in [artikel 2.51a](#) van de wet;
34. *examencommissie*: de door het bevoegd gezag ingestelde commissie als bedoeld in [artikel 2.60d](#) van de wet;
35. *examenbureau*: groep door de rector of directeur aangewezen binnen de school die belast is met de zorg voor de uitvoering van het schoolexamen en centraal examen.
36. *staatsexamen*: een door het CvTE georganiseerd staatsexamen als bedoeld in [artikel 2.72](#) van de wet;

Categorie vakken en profielen

37. *vakken*: vakken als bedoeld in het Uitvoeringsbesluit;
38. *kernvakken*: de vakken Nederlands, Engels en wiskunde (AB) op de havo en vwo. De vakken Nederlands, Engels op de mavo/vmbo tl. Het vak Nederlands op de vmbo kb en bb.
39. *beroepsgericht keuzevak*: keuzevak als bedoeld in [artikel 2.29](#) van het Uitvoeringsbesluit;
40. *extra vak*: een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen en dat wordt afgesloten met een examen;
41. *examendossier*: het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm;
42. *Programma van Toetsing en Afsluiting*: overzicht van alle onderdelen van het schoolexamen;
43. *profiel*: profiel als bedoeld in [artikelen 2.20 t/m 2.26](#) van de wet;
44. *profielvak*: vak van de profieldelen als bedoeld in [artikel 2.21, tweede lid](#), en [artikel 2.24, tweede lid](#);
45. *moderne vreemde talen*: de vakken Engels, Frans, Duits en Spaans;
46. *kunstvakken*: de vakken tekenen en muziek;
47. *profielwerkstuk*: het in [artikel 2.53, lid 3](#), van de in de wet bedoelde profielwerkstuk;
48. *combinatiecijfer*: het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van aantal vakken, zoals vermeld in [artikel 3.34 en 3.35](#) van het Uitvoeringsbesluit die met één cijfer op de cijferlijst staan;
49. *loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling*: het programma als door de minister omschreven in bijlage 3 van de Regeling examenprogramma's voortgezet onderwijs.

Categorie schoolsoort

50. *leerjaar*: een onderwijskundig samenhangend onderdeel van het voortgezet onderwijs met een programma van een schooljaar, aangeduid met het schooltype (vmbo, mavo, havo, vwo) en een getal; mavo/vmbo bestaat uit vier leerjaren, havo uit vijf, vwo uit zes.
51. *cohort*: een groep kandidaten die zonder vertraging de leerjaren 3 en 4 mavo/vmbo, 4 en 5 havo, dan wel 4, 5 en 6 vwo doorloopt;
52. *schoolsoort*: de schoolsoorten, vmbo bb, vmbo kb, mavo, havo, vwo-atheneum.
53. *vmbo*: het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in [artikel 2.22](#) van de wet.
 - *vmbo bb*: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs basisberoepsgerichte leerweg
 - *vmbo kb*: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs kaderberoepsgerichte leerweg
 - *vmbo tl*: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs theoretisch leerweg
54. *mavo*: het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in [artikel 2.6](#) van de wet;
55. *havo*: hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in [artikel 2.5](#) van de wet;
56. *vwo*: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in [artikel 2.4](#) van de wet, uitsluitend betreffende het atheneum;
57. *atheneum*: het atheneum als bedoeld in [artikel 2.4](#) van de wet.
58. *vavo*: een opleiding voor voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in [artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a](#). van de wet educatie en beroepsonderwijs;
59. *Topsport Talent Leerling*: leerling met een status bij het NOC*NSF.

artikel 2 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting

1. Dit examenreglement voor de Scholengroep Leonardo da Vinci is door het bevoegd gezag vastgesteld conform [artikel 2.60](#) van de wet. Het is geldig voor de duur van het schooljaar en voor de kandidaten als vermeld in de aanhef van dit reglement.
2. Conform [artikel 2.60.a](#) van de wet stelt het bevoegd gezag jaarlijks een Programma van Toetsing en Afsluiting vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar.
3. De voor de onderscheiden leerjaren relevante onderdelen van het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt door de rector of directeur vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie en verstrekt aan de kandidaten.
4. Wanneer een kandidaat bezwaar wil maken tegen enige maatregel of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement of het Programma van Toetsing en Afsluiting doet hij hiervan binnen vijf schooldagen van het voorval schriftelijk melding bij de rector of directeur. De rector of directeur doet onderzoek en beslist binnen tien schooldagen. In bijzondere gevallen kan deze termijn met nog eens tien schooldagen worden verlengd. De rector of directeur deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat. Tegen deze beslissing is geen verder beroep mogelijk.
5. Wijzigingen:
 - a. Het bevoegd gezag kan het Programma van Toetsing en Afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
 - in het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het Programma van Toetsing en Afsluiting;
 - ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het Programma van Toetsing en Afsluiting.
 - b. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het lid 5.a van dit artikel.
 - c. Het bevoegd gezag kan bij de vaststelling van een wijziging van het Programma van Toetsing en Afsluiting slechts afwijken van het advies van de examencommissie:
 - na overleg met de examencommissie;
 - indien het bevoegd gezag de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
 - d. Het bevoegd gezag legt de voorgestelde wijziging ter instemming voor aan de medezeggenschapsraad, en zendt deze na vaststelling zo spoedig mogelijk aan de kandidaten en de inspectie.

artikel 3 Beslissingen van de rector of directeur

1. In alle gevallen waarin het Examenreglement of het Programma van Toetsing en Afsluiting niet voorziet, beslist de rector of directeur.
2. Wanneer een kandidaat van mening is dat een beslissing van de rector of directeur hem ten onrechte of onevenredig benadeelt, kan hij binnen vijf schooldagen nadat deze beslissing hem ter kennis is gebracht, hiertegen bezwaar aantekenen bij de rector of directeur.
Beslissingen als genoemd in artikels [2.4](#) en [7](#) van dit reglement en inzake een beroep tegen de beoordeling van een toets, zijn hiervan uitgezonderd.
3. Indien een kandidaat het niet eens is met het besluit als bedoeld in lid 2, kan hij binnen vijf schooldagen schriftelijk beroep aantekenen bij de in artikel [13](#) genoemde Commissie van Beroep. Het beroepsschrift wordt ondertekend door de indiener en omvat ten minste:
 - a. De naam en het adres van de indiener;
 - b. De dagtekening;
 - c. Een omschrijving van het besluit waartegen het beroep zich richt;
 - d. De gronden van het beroep.Deze commissie doet onderzoek en doet binnen tien schooldagen uitspraak. In bijzondere gevallen kan deze termijn met nog eens tien schooldagen worden verlengd. Deze uitspraak wordt schriftelijk aan de kandidaat medegedeeld. Tegen deze beslissing is geen verder beroep mogelijk.

artikel 4 Toelating tot het eindexamen

1. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de schoolsoort waarin zij het onderwijs volgen een eindexamen af te leggen.
2. Het bevoegd gezag kan een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen. Het schoolexamen in dat vak of die vakken wordt in dat geval afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.
4. Leerlingen zijn verplicht deel te nemen aan de in hun schoolsoort geplande toetsen op de vastgestelde tijdstippen.

artikel 5 Afnemen eindexamen

1. De rector of directeur van de school en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. Voor alle gegevens die een rol spelen in het eindexamen geldt de [Algemene Verordening Gegevensbescherming](#) (AVG). Het betreft hier zowel de persoonsgegevens van de kandidaat, als ook de door hem gegeven antwoorden bij de afgelegde toetsen, de hierbij door de examinatoren gemaakte opmerkingen, de behaalde resultaten en de uitslag van het examen.

artikel 6 Indeling eindexamen

1. Het eindexamen bestaat voor ieder vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen (SE) en/of een centraal examen (CE).
2. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier en wordt door school afgenomen in de loop van de leerjaren 3 en 4 mavo/vmbo, respectievelijk 4 en 5 havo, respectievelijk 4, 5 en 6 vwo.
3. Het schoolexamen mavo/vmbo tl, havo en vwo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het centraal examen wordt afgenomen in het vierde jaar van mavo/vmbo, het vijfde leerjaar van havo en het zesde leerjaar van vwo.
5. Het schoolexamen wordt afgesloten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen.

artikel 7 Onregelmatigheden

1. Onregelmatigheden:
 - a. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de rector of directeur van de school maatregelen nemen.
 - b. Een niet-limitatieve opsomming van onregelmatigheden als bedoeld in lid 1a is: fraude, spieken, het bij zich hebben van een mobiele telefoon of smartwatch in de ruimte waar het examen wordt genomen, het zonder geldige reden niet deelnemen aan een toets, het meebrengen van niet toegestane hulpmiddelen of het meenemen van aangepaste hulpmiddelen, het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of handelingsdeel, het niet opvolgen van instructies van een toezichthouder of in het algemeen verstoren van een examenzitting.

2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn conform [artikel 3.58](#) van het Uitvoeringsbesluit:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector of directeur aan te wijzen onderdelen.

De maatregelen, zoals bedoeld in dit lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.

Indien een hernieuwd examen bedoeld in dit lid onderdeel d betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de rector of directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De rector of directeur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid.

De rector / directeur zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de inspectie, conform [artikel 3.58 lid 4](#) van de wet.

4. Een kandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger kan tegen een besluit van de rector of directeur als bedoeld in lid 1 van dit artikel in beroep gaan bij een commissie van beroep. De commissie van beroep wordt ingesteld door het bevoegd gezag, zoals in artikel [13](#) van dit reglement beschreven.

Het beroep wordt binnen vijf dagen, nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de lid 2d. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector of directeur en aan de inspectie.

artikel 8 Gang van zaken bij onregelmatigheden

1. Indien een toezichthouder bij een schriftelijke examentoets waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling of onregelmatigheid wordt het volgende protocol gevolgd.
 - a. De toezichthouder stelt de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
 - b. De kandidaat wordt – als het enigszins mogelijk is – in staat gesteld om het werk af te maken. Dit om beroepsprocedures niet in de weg te staan.
 - c. De kandidaat krijgt een nieuw antwoordblad. Op het oorspronkelijke blad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen, wordt dit blad vervolgens ingenomen.
 - d. De toezichthouder maakt melding op het proces-verbaal van het geconstateerde.
 - e. Uiterlijk direct na afloop van het examen stelt de toezichthouder de rector of directeur van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis. De rector of directeur stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
 - f. Nadat het onderzoek is afgesloten, neemt de rector of directeur conform artikel [7](#) een beslissing betreffende een daadwerkelijke onregelmatigheid.

2. Wanneer een toezichthouder tijdens een mondelinge toets, praktische toets of handelingsdeel waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een onregelmatigheid meldt hij dit uiterlijk direct na afloop van deze toets bij de rector of directeur. De toezichthouder laat de leerling de toets afmaken. De rector of directeur stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord. Nadat het onderzoek is afgesloten, neemt de rector of directeur conform artikel 7 een beslissing betreffende een daadwerkelijke onregelmatigheid.
3. Wanneer een toezichthouder na afloop van een toets een onregelmatigheid vermoedt of constateert, meldt hij dit onmiddellijk bij de rector of directeur. De rector of directeur stelt een onderzoek in en beslist al naar gelang zijn bevinding.

artikel 9 Aanpassing wijze van examineren

1. De rector of directeur kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat, zoals beschreven in [artikel 3.54](#) van het Uitvoeringsbesluit.
2. De rector / directeur bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van dit artikel wordt voldaan.
3. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.

De rector of directeur doet van de wijze waarop het examen ingevolge dit artikel wordt afgelegd zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
4. Het bevoegd gezag kan toestaan dat voor een kandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van [artikel 3.55](#) van het Uitvoeringsbesluit, indien deze kandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is. Deze afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal;
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
5. De aanpassing bedoeld in lid 4 van dit artikel bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen, uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
6. Van elke aanpassing op grond van het vierde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie door de rector of directeur.
7. Tenzij de handicap later in het schooljaar ontstaat of wordt gediagnosticeerd, kan een aanpassing in de wijze van examineren als bedoeld in lid 1 en 2 van dit artikel alleen plaatsvinden als er al eerder tijdens het onderwijsproces gelijksoortige maatregelen zijn getroffen.

artikel 10 Examensecretaris

1. De rector of directeur wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De rector of directeur en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de [artikelen 2.57](#), tweede lid, en [2.58, vierde lid](#) van de wet.
3. De examensecretaris heeft de taak om de rector of directeur te ondersteunen bij:
 - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
 - b. de uitvoering van het examenreglement, bedoeld in [artikel 2.60](#), eerste lid van de wet;
 - c. de uitvoering van het Programma van Toetsing en Afsluiting, bedoeld in [artikel 2.60a](#), eerste lid van de wet;
 - d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen, bedoeld in [artikel 2.55a](#) van de wet.
 - e. Het vaststellen van de uitslag van het eindexamen van elke kandidaat.
 - f. Het tekenen van de cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten, zoals bedoeld in artikel [33](#) van dit reglement.
4. De rector of directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De rector of directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De rector of directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.
7. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden opgesteld over de taken van de examensecretaris.
8. De examensecretaris op de vestiging wordt ondersteund door een examenbureau.

artikel 11 Bovenschoolse examencommissie

1. Het bevoegd gezag:
 - a. stelt een bovenschoolse examencommissie in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
 - b. benoemt de leden van de examencommissie;
 - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden, waar de vertegenwoordiging van de verschillende scholen gewaarborgd wordt
3. Niet kunnen worden benoemd tot lid van de examencommissie:
 - a. leden van het bevoegd gezag;
 - b. de rector of directeur van de scholen;
 - c. leden van de medezeggenschapsraad van een van de scholen of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de scholengroep;
 - d. leerlingen van de scholengroep of hun wettelijk vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
 - de desbetreffende schoolsoort;
 - de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs;
 - de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van de examencommissie.
6. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement voor het bevoegd gezag;
 - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een Programma van Toetsing en Afsluiting voor het bevoegd gezag;
 - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen;
 - e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.

7. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
8. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
9. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de rector of directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
10. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies, bedoeld in het zevende tot en met het negende lid, aan het bevoegd gezag, aan de rector of directeur en aan de examensecretaris van een school.

artikel 12 Examenbureau

1. De rector of directeur van de vestiging stelt een examenbureau in. De rector of directeur kan besluiten tot het instellen van één of meerdere subcommissies binnen het examenbureau.
2. De rector of directeur van elke school maakt een omschrijving van taken en bevoegdheden van het examenbureau van die school.
3. Ten minste één van de leden van het examenbureau neemt zitting in de examencommissie, tenzij de rector of directeur anders beslist. De rector of directeur van de vestiging doet hiertoe een voordracht aan het bevoegd gezag.
4. Bij de benoeming van de leden van het examenbureau draagt de rector of directeur er zorg voor dat het examenbureau deskundig is op het gebied van:
 - a. de desbetreffende schoolsoorten;
 - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs;
 - c. de kwaliteit van examinering;
 - d. de organisatie van de schoolexaminering op de desbetreffende school.
5. Het examenbureau ondersteunt in voorkomende gevallen de examencommissie.
6. Indien het examenbureau bestaat uit meerdere commissies wordt dit nader gespecificeerd in deel 2: schooldeel van dit reglement.
7. Naast de organisatie van het schoolexamen en centraal examen heeft het examenbureau de volgende taken:
 - a. Behandelen van verzoeken van kandidaten voor bijzondere maatregelen bij een (school)examen, wegens persoonlijke omstandigheden van de kandidaat;
 - b. Behandelen van bezwaren van kandidaten tegen een besluit van de examinerator, waaronder de inhoud of de beoordeling van een (school)examen;
 - c. Behandelen van klachten van kandidaten over de omstandigheden waaronder een (school)examen is afgelegd.
 - d. Het toepassen van de juiste protocollen en procedures alsmede het op school borgen van dat wat goed gaat (binnen de kwaliteitszorgcyclus). Het examenbureau adviseert hierin de examinerator en de rector of directeur. Het examenbureau handelt hierbij volgens de protocollen van de examencommissie. In voorkomende gevallen kan het examenbureau de examencommissie om advies vragen. De examencommissie kan de adviestermijn inzake klachten en verzoeken éénmalig met tien schooldagen verlengen.
8. Tegen een primair besluit van de examinerator als bedoeld in lid 7.b of een omstandigheid zoals bedoeld onder c kan binnen vijf schooldagen bezwaar worden gemaakt bij de rector of directeur.

artikel 13 Commissie van Beroep voor de Eindexamens

1. Het bevoegd gezag stelt een Commissie van Beroep voor de Eindexamens in. De rector of directeur heeft geen zitting in deze commissie.
2. Deze commissie bestaat uit drie leden: een examensecretaris en een plaatsvervangend rector/adjunct-directeur van één van de twee andere scholen van het bevoegd gezag, en de bestuurssecretaris.
3. Bij deze Commissie van Beroep kan beroep worden aangetekend tegen een beslissing van de rector of directeur als beschreven in artikel [3.2](#) en artikel [7.4](#).
4. Een beroep als bedoeld in het derde lid moet ingediend worden bij:
Commissie van Beroep inzake Examens van de Scholengroep Leonardo da Vinci, postbus 9032, 2300PA te Leiden.

HOOFDSTUK II INHOUD VAN HET EINDEXAMEN

Geldend voor

3 vmbo/mavo	4 vmbo/mavo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
-------------	-------------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 14 Examenprogramma

1. Het eindexamen vwo-atheneum omvat in elk geval:
 - a. de zes vakken van het gemeenschappelijk deel van het profiel (inclusief een naast Engels te kiezen tweede moderne vreemde taal);
 - b. vier vakken die behoren tot het profieldeel van één van de profielen;
 - c. één vak in het vrije deel;
 - d. het profielwerkstuk; dit heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen van de kandidaat, waarbij ten minste één van deze vakken een omvang heeft van ten minste 400 uur.
2. Het eindexamen havo omvat in elk geval:
 - a. de vijf vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel;
 - b. vier vakken die behoren tot het profieldeel van één van de profielen;
 - c. één vak in het vrije deel;
 - d. het profielwerkstuk; dit heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen van de kandidaat, waarbij ten minste één van deze vakken een omvang heeft van ten minste 320 uur;
 - e. het schoolexamen rekenen voor leerlingen die geen centraal examen afleggen voor wiskunde A of wiskunde B.
3. Het eindexamen mavo/vmbo tl omvat in elk geval:
 - a. de vijf vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel;
 - b. twee vakken die behoren tot het profieldeel van één van de profielen;
 - c. twee vakken in het vrije deel;
 - d. het profielwerkstuk; dit heeft betrekking op een van de profielen van de kandidaat;
 - e. het schoolexamen rekenen voor leerlingen die geen centraal examen afleggen voor wiskunde.
4. Het eindexamen vmbo bb/kb omvat in elk geval:
 - a. de vijf vakken van het gemeenschappelijk deel van elke profiel;
 - b. twee algemene vakken die behoren tot het profieldeel van het betreffende profiel;
 - c. het beroepsgerichte programma, bestaande uit:
 - in het profieldeel: het profielvak behorend bij het betreffend profiel;
 - in het vrije deel vier beroepsgerichte keuzevakken;
 - d. het onderdeel loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling;
 - e. het schoolexamen rekenen voor leerlingen die geen centraal examen afleggen voor wiskunde.
5. De minister stelt voor elke schoolsoort voor alle vakken examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
 - a. een omschrijving van de examenstof van ieder eindexamenvak;
 - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd, en over welke stof het schoolexamen zich in ieder geval uitstrekt.Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
De examenprogramma's zijn gepubliceerd op de officiële website van het ministerie:
<https://www.examenblad.nl/>
Voor het schoolexamen rekenen wordt door de minister voor elke schoolsoort een referentieniveau vastgesteld.
6. De kandidaten kiezen, met inachtneming van het [Uitvoeringsbesluit](#), in welke vakken zij examen willen afleggen, voor zover het bevoegd gezag deze vakken in het aanbod heeft opgenomen.
7. De kandidaten kunnen, voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die tenminste een eindexamen vormen.

artikel 15 Vrijstellingen en ontheffingen

1. Het bevoegd gezag kan een kandidaat, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, ontheffing verlenen van het volgen van het onderwijs en het afleggen van het examen in het vak lichamelijke opvoeding indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. Het bevoegd gezag geeft de inspectie kennis van de verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop deze ontheffing berust.
2. Een kandidaat voor het examen vwo die in het bezit is van een diploma voor havo is vrijgesteld van het volgen van onderwijs en het afleggen van het examen in de volgende vakken van het gemeenschappelijke deel: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk
3. Een kandidaat voor het examen vwo die in het bezit is van het diploma havo en die in plaats van de vakken, genoemd in [artikel 2.10](#), [2.11](#), [2.12](#) van het Uitvoeringsbesluit WVO (de examenvakken havo), examen heeft afgelegd in één of meer overeenkomstige vakken van [artikel 2.5](#), [2.6](#), [2.7](#) van datzelfde besluit (examenvakken vwo), is vrijgesteld van het volgen van onderwijs en het afleggen van het examen in dit vak respectievelijk deze vakken.
Hetzelfde geldt voor het profielwerkstuk wanneer de kandidaat bij het eindexamen havo het profielwerkstuk behorend bij het eindexamen vwo-atheneum heeft afgelegd, en dit profielwerkstuk voldoet aan de eisen als vermeld in artikel [14.1.d](#).
Bij deze vrijstelling gelden de eerder behaalde cijfers als cijfers voor het examen vwo-atheneum.
4. De leerling van een school voor havo met een diploma vmbo die in plaats van een vak voor het vmbo of als extra vak examen heeft afgelegd in een overeenkomstig vak voor havo of vwo-atheneum, genoemd in de [artikel 2.10](#), [2.11](#), [2.12](#) respectievelijk de [artikel 2.5](#), [2.6](#), [2.7](#), is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dit vak.
Bij deze vrijstelling gelden de eerder behaalde cijfers als cijfers voor het examen havo.
5. De leerling van een school voor mavo of vmbo die in het bezit is van een diploma vmbo in een andere leerweg dan de leerweg van zijn inschrijving, en die met toepassing van de [artikelen 2.18](#), [2.23](#) of [2.27](#) in plaats van een vak voor de leerweg waarin hij eindexamen heeft afgelegd, examen heeft afgelegd in een overeenkomstig vak voor een andere leerweg, voor havo of voor vwo, of als extra vak, is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dat vak.
Bij deze vrijstelling gelden de eerder behaalde cijfers als cijfers voor het examen vmbo tl of vmbo kb. Dit artikel is ook van toepassing op een leerling die in een hoger leerjaar voor de eerste maal in Nederland tot een school is toegelaten.
6. Een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die daarbij het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals dit is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, is, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
Het eerder behaalde cijfer wordt niet overgenomen bij het nieuwe examen.
7. Het bevoegd gezag kan een kandidaat voor het examen vwo in de [4.1](#), [4.2](#) en [4.3](#) genoemde gevallen ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs en het afleggen van het examen in de tweede moderne vreemde taal (Frans, Duits of Spaans) in het gemeenschappelijk deel.
Indien deze ontheffing wordt verleend wordt deze taal vervangen door een van de andere examenvakken voor het vwo met een normatieve studielast van tenminste 440 uren, ter keuze van de leerling, voor zover het bevoegd gezag deze als zodanig aanbiedt.
 - 7.1 De kandidaat heeft een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal.
Een dergelijke ontheffing kan alleen worden gegeven indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. een rapport van een deskundige waaruit blijkt dat
 - er sprake is van een dergelijke stoornis, en
 - dat de verplichting een tweede moderne vreemde taal te volgen de kandidaat, onafhankelijk van zijn wil, naar verwachting zal verhinderen het diploma te behalen, terwijl hij dit diploma zonder deze verplichting wel zal kunnen behalen.

- b. een onderwijskundig rapport van de school over de schoolloopbaan van de kandidaat waaruit blijkt dat
 - de stoornis op een vergelijkbare wijze in de voorgaande leerjaren het leren van de kandidaat heeft beïnvloed, en
 - de kandidaat vanwege deze stoornis in en/of buiten school extra begeleiding heeft gekregen.
- 7.2 De kandidaat heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal.
 Een dergelijke ontheffing kan alleen worden gegeven indien aan de volgende voorwaarde is voldaan: de kandidaat is voor de eerste maal tot een school voor vwo of havo toegelaten en is daarbij geplaatst in een hoger leerjaar dan het eerste en heeft voordien buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in de betreffende vakken Frans, Duits of Spaans genoten.
- 7.3 De leerling volgt onderwijs in het profiel natuur en techniek of het profiel natuur en gezondheid en het onderwijs in de taal verhindert naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding.
 Deze ontheffing kan pas gegeven worden in het vijfde of zesde leerjaar.
 Een dergelijke ontheffing kan alleen plaatsvinden als aan één van de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. een rapport van een deskundige waaruit blijkt dat
 - de kandidaat voor alle vakken uit zijn profiel, met uitzondering van een tweede moderne vreemde taal, maar inclusief het vak dat deze tweede moderne vreemde taal vervangt, in staat is een vwo-diploma te behalen, en
 - de kandidaat, onafhankelijk van zijn wil, met de verplichting ook examen af te leggen in de tweede moderne vreemde taal, naar verwachting niet in staat is het diploma te behalen.
 - b. een rapport van de school waaruit blijkt dat
 - de kandidaat, onafhankelijk van zijn wil, naar verwachting niet in staat zal zijn voor het examen in een tweede moderne vreemde taal een 5 of hoger te behalen, terwijl hij voor de andere vakken (inclusief het vak dat de tweede moderne vreemde taal vervangt) voor het examen naar verwachting cijfers zal behalen waarmee hij zou slagen, of
 - de kandidaat zal, onafhankelijk van zijn wil, naar verwachting niet in staat zijn voor het examen in Engels en een tweede moderne vreemde taal een cijfer hoger dan 5 te behalen, terwijl hij voor de andere vakken (inclusief het vak dat de tweede moderne vreemde taal vervangt en met inbegrip van Engels) voor het examen naar verwachting cijfers zal behalen waarmee hij zou slagen.
8. Het bevoegd gezag kan een Topsport Talent Leerling ontheffing geven voor sommige vakken. Voor de mavo betreft dat:
- maatschappijleer, lichamelijke opvoeding en één van de vakken muziek of tekenen;
 - één of meer vakken uit het vrije deel.
- Voor de havo betreft dat:
- lichamelijke opvoeding;
 - maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming;
 - het keuzevak of het profielkeuzevak.
- Voor het vwo betreft dat:
- lichamelijke opvoeding;
 - maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming;
 - het keuzevak of het profielkeuzevak.
9. Het bevoegd gezag kan in uitzonderlijke gevallen besluiten dat een Topsport Talent Leerling onderdelen van het schoolexamen op afwijkende wijze afrondt.

artikel 16 Centraal examen

1. Het centraal schriftelijk examen kent drie tijdvakken, het eerste, het tweede en het derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak bieden de examenkandidaat volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels gelegenheid om het centraal examen alsnog te voltooien, dan wel het centraal examen te herkansen.
2. Het eerste en tweede tijdvak van het centraal examen worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het CvTE.
4. De minister kan vakken aanwijzen waarvoor het centraal examen in het tweede tijdvak door het CvTE wordt afgenomen.
5. Het CvTE kan voor een centraal examen in een vak een afnameperiode instellen waarbinnen het bevoegd gezag zelf de afnametijdstippen bepaalt.
Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van dat examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar. Examens waarvoor dit van toepassing is worden flexibele centrale examens genoemd.
6. Het CvTE kan bepalen dat een centraal examen in een vak wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
7. Voor vakken waarvoor het centraal examen als bedoeld in het vijfde lid flexibel wordt afgenomen, wordt het moment van afname ten minste tien schooldagen van tevoren aan de kandidaten meegedeeld en vastgelegd in Magister.

artikel 17 Gecommitteerden centraal examen mavo/vmbo tl, havo en vwo

1. De minister maakt een koppeling van scholen voor de uitvoering van de tweede correctie door gecommitteerden. Het bevoegd gezag wijst op grond van deze koppeling voor elk vak waarin centraal examen wordt afgenomen één of meer gecommitteerden aan. Deze aanwijzing geldt tot na afloop van het tweede tijdvak.
2. In afwijking van het eerste lid wijst de rector of directeur voor het centraal praktisch examen mavo/vmbo-tl voor het vak tekenen een gecommitteerde aan.

artikel 18 Gecommitteerden centraal examen vmbo bb en kb

1. De rector of directeur wijst voor de uitvoering van de tweede correctie van het centraal examen voor een vak dat een handmatige correctie behoeft, een gecommitteerde aan, binnen de Scholengroep Leonardo da Vinci. Deze aanwijzing geldt tot na afloop van het tweede tijdvak.
2. In afwijking van het eerste lid wijst de rector of directeur voor het CSPE van de beroepsgerichte vakken een tweede examinator aan.

artikel 19 Toelating tot het centraal examen

1. Een kandidaat wordt slechts tot het centraal examen toegelaten wanneer hij het schoolexamen heeft afgesloten. Dit houdt dit in dat:
 - a. voor het profielwerkstuk op de mavo/vmbo de beoordeling 'voldoende' of 'goed' is gegeven;
 - b. voor het vak lichamelijke opvoeding de beoordeling 'voldoende' of 'goed' is gegeven;
 - c. voor de kunstvakken inclusief ckv op de mavo/vmbo de beoordeling 'voldoende' of 'goed' is gegeven;
 - d. voor het vak loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling op de vmbo bb en kb de beoordeling 'voldoende' of 'goed' is gegeven;
 - e. voor alle andere vakken, indien van toepassing rekenen, en voor havo en vwo het profielwerkstuk, een eindcijfer voor het schoolexamen is vastgesteld en alle handelingsdelen naar behoren zijn voldaan.

2. De rector of directeur zendt ten minste tien kalenderdagen voor de aanvang van de centrale examens in het eerste tijdvak, aan DUO een lijst waarop voor iedere kandidaat vermeld staat in welke vakken hij centraal examen zal afleggen en welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen heeft behaald.
Daarnaast heeft de rector of directeur de gelegenheid tot drie schooldagen voor het begin van het eerste tijdvak deze gegevens te wijzigen.
3. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het eerste lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien het bevoegd gezag gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt het de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen of profielwerkstuk zo spoedig mogelijk aan DUO.

artikel 20 Toetsen centraal examen

1. Voor elk vak waarvoor het examen een centraal examen omvat, wordt voor het centraal examen één schriftelijke toets afgenomen. Het is mogelijk dat bepaalde toetsen van het centraal examen digitaal worden afgenomen. Voor beroepsgerichte vakken bestaat het centraal examen uit een schriftelijk en een praktisch deel (het CSPE).
Voor het vak tekenen in mavo/vmbo tl en vwo (behorend tot de kunstvakken II) bestaat het centraal examen uit een centraal praktisch examen (CPE) en een centraal schriftelijk examen (CSE). Het reglement voor het CPE is onderdeel van het examenreglement.
2. De minister stelt een College voor Toetsen en Examens (CvTE) in dat onder meer tot taak heeft:
 - a. het vaststellen van het aantal toetsen, de tijdsduur en de aard van de toetsen, overeenkomstig het examenprogramma;
 - b. het vaststellen van het tijdstip van de toetsen, de wijze waarop en de vorm waarin de toetsen worden afgenomen;
 - c. het tot stand brengen en vaststellen van de opgaven;
 - d. het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores;
 - e. het geven van regels voor de omzetting van de scores in cijfers;
 - f. het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van syllabi, overeenkomstig het examenprogramma;
 - g. het geven van regels met betrekking tot de hulpmiddelen die gebruikt mogen worden bij het maken van de opgaven. Deze hulpmiddelen worden gepubliceerd op examenblad.nl. (zie ook artikel "Hulpmiddelen" van het vestigingsdeel van het examenreglement)
3. De rector of directeur zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
4. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan kandidaten geen mededelingen van welke aard dan ook aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd de door het CvTE vastgestelde errata.
5. De toezichthouders bij het centraal examen maken een proces-verbaal op. Hierin wordt opgenomen:
 - a. het begin en eindtijdstip van de betreffende zitting
 - b. welke kandidaten aanwezig waren
 - c. welke kandidaten te laat kwamen, onder vermelding van het tijdstip van binnenkomst
 - d. het tijdstip waarop elke kandidaat zijn werk inlevert en de examenruimte verlaat
 - e. eventuele bijzonderheden die zich tijdens de zitting voordoen.
 De toezichthouders leveren dit proces-verbaal met het gemaakte examenwerk in bij de rector of directeur.
6. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven, gemaakt werk en kladpapier voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van de zitting.
7. Ten aanzien van één of meer zittingen van het centraal examen kan worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken inleveren bij één van degenen die toezicht houden.

8. Ten minste vijf schooldagen voor de aanvang van het centraal examen wordt aan de kandidaten een reglement uitgereikt betreffende de gang van zaken en de te volgen procedures bij de toetsen van het centraal examen. Dit reglement is een onderdeel van het examenreglement.
9. Ten minste vijf schooldagen voor de aanvang van de afnameperiode van het centraal examen ontvangen alle examinatoren en toezichthouders, die betrokken zijn bij het centraal examen, van het examenbureau van de locatie een reglement betreffende de gang van zaken en de te volgen procedures bij de toetsen van het centraal examen.

artikel 21 Gang van zaken tijdens de zittingen van het centraal examen

1. In het examenrooster is aangegeven op welke tijd het Centraal Examen voor de verschillende vakken wordt afgenomen. De schriftelijk examens beginnen om 9.00 uur en om 13.30 uur. Voor de flexibele digitale examens wordt een vooraf vastgesteld rooster gepubliceerd aan de kandidaat in Magister. De kandidaat is 15 minuten vóór deze tijdstippen in de zaal aanwezig in verband met officiële aankondigingen, te geven instructies, uitdelen van de benodigde papieren e.d.
2. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk 30 minuten na het begin van de zitting tot de examenruimte worden toegelaten. De gemiste tijd mag niet worden ingehaald. Een kandidaat die meer dan 30 minuten te laat komt, mag niet meer tot de zitting worden toegelaten en wordt in het gunstigste geval verwezen naar het volgende tijdvak om de betreffende toets in te halen.
3. Tassen, jassen en hoofddekseis mogen niet meegenomen worden naar de examenzaal. Dat geldt ook voor apparatuur die voor communicatie of gegevensopslag gebruikt kan worden (bijvoorbeeld mobiele telefoon, smartwatch, enzovoort).
4. De kandidaat gedraagt zich in en om de examenruimte rustig, zowel voor, tijdens als na de examenzitting.
5. De kandidaat neemt plaats aan de tafel die hem wordt aangewezen. Met kaartjes/stickers is aangegeven waar leerlingen zitten, ook voor leerlingen met extra tijd of leerlingen die gebruik maken van Kurzweil en dergelijke.
6. Tijdens het uitdelen van de opgaven heerst er volkomen rust in de examenruimte. De kandidaat mag pas aan het examenwerk beginnen als de toezichthouder daarvoor het sein geeft.
7. Het examenwerk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door de school. Als speciaal uitwerkingenpapier vereist is, zorgt de school hiervoor. Ook kladpapier wordt verstrekt. Het meenemen van eigen kladpapier is niet toegestaan.
8. De kandidaat schrijft op elk vel van zijn uitwerkingen zijn naam, zijn examennummer, de naam van de examinerator en het aantal vellen dat hij inlevert. De kandidaat is verantwoordelijk voor het inleveren van al zijn werk, ook als dit aan het eind van de zitting door de toezichthouder wordt opgehaald. Een niet ingeleverd vel kan niet later alsnog worden ingeleverd.
9. De kandidaat levert kladpapier niet in ter correctie. Als hij kladpapier wel inlevert, dan moet hij zich realiseren, dat dit ingeleverde kladpapier als normaal examenpapier wordt behandeld; alles wat op dit kladpapier staat wordt dus beoordeeld als examenwerk.
10. Er wordt geschreven met een niet-uitwisbare blauwe of zwarte pen. Schrijven met potlood is, behalve bij het tekenen van grafieken en dergelijke, niet toegestaan. Corrigeren met correctievloeistoffen, correctietape en dergelijke is niet toegestaan.
11. De kandidaat neemt het basispakket aan hulpmiddelen mee (zie artikel "Hulpmiddelen" van het vestigingsdeel van het examenreglement; voor wiskunde A, B en C in havo-vwo is de grafische rekenmachine verplicht en de gewone rekenmachine verboden). In de Examengids die in april aan de kandidaat wordt uitgereikt, is aangegeven welke bijzondere hulpmiddelen de kandidaat zelf dient mee te nemen en voor welke de school zorgt. Het is niet toegestaan tijdens het examen hulpmiddelen van andere kandidaten te lenen.
De kandidaat is ervoor verantwoordelijk dat de hulpmiddelen geen bijgeschreven informatie of ingelegde papieren bevatten. Wanneer dit tijdens of na de zitting toch het geval blijkt te zijn maakt hij zich schuldig aan een onregelmatigheid als genoemd het artikel [7](#).
Voor de aanvang van het examen kunnen de toezichthouders controleren of de meegebrachte hulpmiddelen aan alle gestelde voorwaarden voldoen. Tijdens het examen kunnen steekproeven genomen worden.

12. Het is een kandidaat niet toegestaan zelf extra examenpapier te halen. Hij vraagt door handopsteken om extra papier aan een van de surveillanten.
13. Zonder toestemming van een surveillant mag een kandidaat de examenzaal niet verlaten. Alleen wanneer toiletbezoek dringend noodzakelijk is, meldt de kandidaat dat door handopsteken bij een van de surveillanten. Deze begeleidt de kandidaat naar buiten zodat de kandidaat geen informatiebronnen van buiten kan raadplegen.
14. Het is niet toegestaan het schriftelijke examenwerk in te leveren in het eerste uur van de examenzitting. Afhankelijk van de situatie kan de hoofdsurveillant beslissen dat een kandidaat de examenruimte gedurende het laatste kwartier van de zitting niet mag verlaten.
15. Aan een aantal kandidaten is formeel verlenging van examentijd toegekend. Deze verlenging bedraagt per zitting 30 minuten.
16. Als een kandidaat het examenwerk heeft ingeleverd en de examenruimte heeft verlaten, is het onder geen enkele voorwaarde toegestaan om terug te keren om een (vergeten) deel af te maken.
17. Deelname aan een examenzitting betekent dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt. Een kandidaat kan zich achteraf niet beroepen op ziekte of op andere factoren in de persoonlijke sfeer, die een negatieve invloed op de uitslag van het examenonderdeel gehad kunnen hebben.
18. De kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de rector of directeur of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
Indien de kandidaat na enige tijd het werk hervat, kan na overleg met de inspectie de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de rector of directeur, zo mogelijk mede op grond van een medische verklaring, aan de inspecteur verzoeken te beslissen, dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen, als zijnde eerste afname.

artikel 22 Verhinderd centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de rector of directeur is verhinderd bij één of meer schriftelijke eindexamens in het eerste tijdvak van het centraal examen tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee examens per dag alsnog te voltooien.
Voor de flexibele digitale examens wordt een nieuw afnamemoment bepaald door de rector of directeur.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak om een geldige reden ter beoordeling van de rector of directeur verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het CvTE zijn examen te voltooien.
3. Onder geldige reden wordt verstaan: ziekte of andere ernstige van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheden. De kandidaat of zijn ouder, voogd of verzorger meldt dit voor aanvang van de toets bij de rector of directeur. Binnen vier schooldagen moet de kandidaat of, indien deze minderjarig is zijn ouders, voogden of verzorgers, bij de rector of directeur een schriftelijke verklaring inleveren met de reden van het verzuim.
4. Wanneer een kandidaat zonder geldige reden een toets van het centraal examen verzuimt maakt hij zich schuldig aan een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7 van dit reglement.

artikel 23 Beoordeling toetsen centraal examen

1. De toetsen van het centraal examen worden door de examinerator en de gecommitteerde in overleg beoordeeld met een score. Zij passen hierbij de door het CvTE vastgestelde beoordelingsnormen toe. Tegen deze vaststelling is geen beroep mogelijk.
2. Aan de hand van de door het CvTE hiervoor vastgestelde regels stelt de rector of directeur op grond van deze score het cijfer voor het centraal examen in een vak vast. Deze cijfers worden uitgedrukt in een getal met één decimaal uit de reeks van 1 tot en met 10.

3. Bij het maken van het praktische gedeelte van het centraal examen tekenen in 4 mavo/ vmbo tl is de examinerator aanwezig. Hij beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de praktijkopgaven en legt zijn bevindingen over de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast volgens de richtlijnen van de CvTE. Examinerator en gecommiteerde stellen vervolgens op basis van de beoordelingsnormen van het CvTE in overleg een score vast voor het werk. Van deze vaststelling is geen beroep mogelijk.
4. Bij het maken van het praktische gedeelte (CPE) van het centraal examen in vmbo kb en vmbo bb is de examinerator aanwezig. Hij beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de praktijkopgaven en legt zijn bevindingen over de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast volgens de richtlijnen van de CvTE. Examinerator en gecommiteerde stellen vervolgens op basis van de beoordelingsnormen van het CvTE in overleg een score vast voor het werk. Van deze vaststelling is geen beroep mogelijk.
5. De examineratoren en gecommiteerde die bij het centraal examen zijn betrokken ontvangen tenminste vijf schooldagen voor de aanvang van het centraal examen een reglement voor de gang van zaken en te volgen procedures met betrekking tot de beoordeling en cijfervaststelling voor de toetsen van het centraal examen. Dit reglement vormt een onderdeel van het examenreglement.
6. De voor het examen door de examinerator en gecommiteerde vastgestelde score of het cijfer wordt niet met de kandidaat besproken. De kandidaat heeft ook geen recht op bespreking van het door hem gemaakte werk.
De kandidaat of, indien hij minderjarig is, zijn ouders, voogden of verzorgers kunnen wel bij de rector of directeur om inzage in dit werk verzoeken. Zie voor het reglement voor inzage van het werk van het centraal examen artikel [37](#).
7. Voor de aangewezen vakken waarvoor het centraal examen door het CvTE wordt afgenomen vindt ook de beoordeling van dit examen plaats door het CvTE. Het CvTE deelt de door de kandidaten behaalde cijfers aan de rector of directeur mee.

artikel 24 Niet op regelmatige wijze afgenomen CE; onvoorziene omstandigheden CE

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt het College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
2. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.

artikel 25 Noodscenario centraal examen

1. Voor eventualiteiten waarbij de geheimhouding van examens geschonden is of afname niet mogelijk is, stellen de examenorganisaties een continuïteitsplan op.
2. In het meest ingrijpende scenario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kan het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de vroegste zomervakantie in het betreffende schooljaar, zoals door de minister vastgesteld.

HOOFDSTUK III UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Geldig voor

3 vmbo/mavo	4 mavo/vmbo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
-------------	-------------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 26 Eindcijfers

1. Voor elk vak waarin examen wordt afgelegd, met uitzondering van lichamelijke opvoeding, in de mavo/vmbo kunstvakken inclusief ckv en voor vmbo bb en kb het vak loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling, wordt een eindcijfer bepaald. Dit eindcijfer wordt voor alle vakken uitgedrukt in een cijfer uit de reeks van 1 tot en met 10.
2. Voor een vak waarvoor het examen zowel een schoolexamen als een centraal (praktijk) examen omvat, is het eindcijfer het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Voor een vak waarvoor het examen alleen uit een schoolexamen bestaat is het eindcijfer gelijk aan het cijfer voor het schoolexamen. Dit cijfer wordt vastgesteld conform het gestelde in artikel "Eindbeoordeling schoolexamen" van het schooldeel van het examenreglement.
4. Voor het profielwerkstuk wordt in mavo/vmbo tl een eindbeoordeling, en in havo en vwo een eindcijfer vastgesteld. Deze beoordeling is vastgesteld conform het gestelde in artikel "Eindbeoordeling schoolexamen" van het schooldeel van het examenreglement.

artikel 27 Uitslag havo en vwo

1. Na afloop van het centraal examen stellen de rector of directeur en de examensecretaris de uitslag vast met inachtneming van de regels van [artikel 2.56](#) of [artikel 2.57](#) van de wet en voor zover van toepassing [artikel 3.49](#) van het Uitvoeringsbesluit. De uitslag luidt: 'geslaagd voor het indexamen' of 'afgewezen voor het indexamen'.
2. De examenuitslag wordt bepaald op grond van:
 - a. de cijfers voor het centraal examen
 - b. de eindcijfers voor alle vakken (inclusief maatschappijleer, profielwerkstuk, CKV), en
 - c. de beoordeling lichamelijke opvoeding
3. Een kandidaat die indexamen havo of vwo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald en hij voor de andere vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, én;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt, én;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in lid 27.3.2, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald, én

- e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald.
- f. voor een kandidaat havo die geen examen aflegt in wiskunde A of wiskunde B: hij het schoolexamen rekenen heeft afgelegd, en dit schoolexamen beoordeeld is met een cijfer
4. Bij de uitslagbepaling volgens lid 27.3.1, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, te weten het combinatiecijfer, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald:
havo: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (ckv) en het profielwerkstuk
vwo: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (ckv), algemene natuurwetenschappen (anw) en het profielwerkstuk
5. De rector of directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het lid 27.3.2 als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. Een kandidaat die volgens het gestelde in 27.3 niet is geslaagd, is afgewezen.
7. Zodra de eindcijfers en de uitslag zijn vastgesteld, maakt de rector of directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend. Op dat moment maakt de rector of directeur ook de eindcijfers bekend aan de kandidaten waarvan nog geen uitslag kan worden vastgesteld. Elke kandidaat krijgt daarbij mededeling van het in artikel 32 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 32, lid 1, geen toepassing vindt.

artikel 28 Uitslag mavo/vmbo tl

1. Na afloop van het centraal examen stellen de rector of directeur en de examensecretaris de uitslag vast met inachtneming van de regels van [artikel 2.56](#) of [artikel 2.57](#) van de wet en voor zover van toepassing [artikel 3.49](#) van het Uitvoeringsbesluit. De uitslag luidt: 'geslaagd voor het indexamen' of 'afgewezen voor het indexamen'.
2. De examenuitslag wordt bepaald op grond van:
 - a. de cijfers voor het centraal examen
 - b. de eindcijfers voor alle vakken (inclusief maatschappijleer), en
 - c. de beoordelingen voor het profielwerkstuk, en de vakken: kunstvakken inclusief ckv en lichamelijke opvoeding
3. De kandidaat die indexamen vmbo in een leerweg heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. voor het vak Nederlands ten minste het eindcijfer 5 heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - voor één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 of hoger en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger heeft behaald;
 - voor één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger; of
 - voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger;
 - Voor een kandidaat die geen examen aflegt in wiskunde: hij het examen rekenen heeft afgelegd, en dit schoolexamen beoordeeld is met een cijfer.
4. Daarnaast geldt dat het profielwerkstuk en het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel moeten zijn beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.
5. Een kandidaat die volgens het gestelde in lid 28.3 en 28.4 niet is geslaagd, is afgewezen.
6. Zodra de eindcijfers en de uitslag zijn vastgesteld maakt de rector of directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend. Op dat moment maakt de rector of directeur ook de eindcijfers bekend aan de kandidaten waarvan nog geen uitslag kan worden vastgesteld. Elke kandidaat krijgt daarbij mededeling van het in artikel 32. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 32, lid 1, geen toepassing vindt.

artikel 29 Uitslag basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg

1. Na afloop van het centraal examen stellen de rector of directeur en de examensecretaris de uitslag vast met inachtneming van de regels van [artikel 2.56](#) of [artikel 2.57](#) van de wet en voor zover van toepassing [artikel 3.49](#) van het Uitvoeringsbesluit. De uitslag luidt: 'geslaagd voor het eindexamen' of 'afgewezen voor het eindexamen'.
2. De uitslag luidt: 'geslaagd voor het eindexamen' of 'afgewezen voor het eindexamen'.
3. De examenuitslag wordt bepaald op grond van
 - a. de cijfers voor het centraal examen
 - b. de eindcijfers voor alle vakken, en
 - c. de beoordelingen de vakken: kunstvakken inclusief ckv, lichamelijke opvoeding en loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling.
4. De kandidaat die eindexamen vmbo bb of kb heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers (inclusief het CSPE) ten minste 5,5 is;
 - b. voor het vak Nederlands ten minste het eindcijfer 5 of hoger heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger;
 - voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger; of
 - voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger;
 - d. Hij voor geen van de onderdelen van het combinatiecijfer (cc), genoemd in lid 5 lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - e. hij voor de vakken lichamenlijk opvoeding, kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming en loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald.
5. Bij de uitslagbepaling volgens lid 4.c wordt het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak. Dit gemiddelde wordt aangeduid als het combinatiecijfer.
6. De rector of directeur bepaalt het combinatiecijfer, bedoeld in lid 5, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
7. Een kandidaat die volgens het gestelde in lid 29.4 en 29.6 niet is geslaagd, is afgewezen.
8. Zodra de eindcijfers en de uitslag zijn vastgesteld maakt de rector of directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend. Op dat moment maakt de rector of directeur ook de eindcijfers bekend aan de kandidaten waarvan nog geen uitslag kan worden vastgesteld. Elke kandidaat krijgt daarbij mededeling van het in artikel [32](#) bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel [32, lid 1](#), geen toepassing vindt.

artikel 30 Cum laude

1. Cum laude geslaagd vwo
Een kandidaat is geslaagd voor het examen vwo met toekenning van het oordeel cum laude als zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. de kandidaat heeft ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel
 - het combinatiecijfer
 - de vakken van het profieldeel
 - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld

- b. de kandidaat heeft tenminste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie 'voldoende' voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.

Het oordeel cum laude wordt op het diploma vermeld.

De afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer hoeven niet per se minimaal 7 te zijn. Het combinatiecijfer zelf moet wel minimaal 7 zijn.

2. Cum laude geslaagd havo

Een kandidaat is geslaagd voor het examen havo met toekenning van het oordeel cum laude als zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. de kandidaat heeft ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:

- de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel
- het combinatiecijfer
- de vakken van het profieldeel
- het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld

- b. de kandidaat heeft tenminste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie 'voldoende' voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.

Het oordeel cum laude wordt op het diploma vermeld.

De afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer hoeven niet per se minimaal 6 te zijn. Het combinatiecijfer zelf moet wel minimaal 6 zijn.

3. Cum laude geslaagd mavo/vmbo tl

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het oordeel cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:

- de twee vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en;
- de twee vakken van het profieldeel, en;
- het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld

- b. de kandidaat heeft ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie 'voldoende' voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.

De afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer hoeven niet per se minimaal 6 te zijn. Het combinatiecijfer zelf moet wel minimaal 6 zijn.

Het oordeel cum laude wordt op het diploma vermeld.

4. Cum laude geslaagd vmbo bb en kb

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het oordeel cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor

- de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en;
- het combinatiecijfer, bedoeld in artikel [29.5](#).

- b. de kandidaat heeft ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie 'voldoende' voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.

De afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer hoeven niet per se minimaal 6 te zijn. Het combinatiecijfer zelf moet wel minimaal 6 zijn.

Het oordeel cum laude wordt op het diploma vermeld.

artikel 31 Extra vakken

1. Wanneer een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan volgens het Uitvoeringsbesluit verplicht is, worden, indien dat nodig is om te slagen, van een of meer vakken de eindcijfers niet betrokken bij het bepalen van de definitieve uitslag. De overblijvende vakken moeten wel blijven voldoen aan de verplichtingen die het Uitvoeringsbesluit aan de inhoud van het examen geeft.

artikel 32 Herkansing centraal examen

1. Een examenkandidaat van het mavo/vmbo tl, havo of vwo heeft het recht op een herkansing van het centraal examen.
 - a. De kandidaat heeft voor één vak waarvoor hij reeds examen heeft afgelegd, na bekendmaking van de eindcijfers het recht om in het tweede tijdvak, of indien artikel [22 lid 2](#) van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen. Voor het vak tekenen op mavo en vwo gaat het alleen om het CSE. Het cijfer voor het CPE blijft ongewijzigd.
 - b. De kandidaat stelt de rector of directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het lid 1.a bedoelde recht.
 - c. Het hoogste van de behaalde cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
2. Een examenkandidaat van het vmbo bb of kb heeft het recht een herkansing van het centraal examen.
 - a. Elke examenkandidaat heeft na bekendmaking van de eindcijfers, het recht voor één algemeen vak, een niet beroepsgericht vak, waarin hij centraal examen heeft afgelegd, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen én, daarnaast kan de kandidaat een onderdeel of het gehele CSPE herkansen. Het afnamemoment vindt plaats in het tweede tijdvak. De rector of directeur bepaalt het moment van afname binnen de geldende afnameperiode waarop de herkansing plaatsvindt.

De herkansing van het CSPE betreft het opnieuw afleggen van deze toets of, naar keuze van de kandidaat, van een of meer onderdelen hiervan. Hierbij gelden de voorwaarden zoals die door het CvTE zijn opgesteld.

Van alle onderdelen die opnieuw zijn afgelegd komt de score in plaats van de bij de eerste afname behaalde score, van de onderdelen die de kandidaat niet opnieuw aflegt blijft de score van de eerste afname staan. Met deze gegevens wordt volgens de regels van het CvTE het nieuwe cijfer voor het CSPE bepaald.
 - b. De kandidaat stelt de rector of directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het lid 2.a bedoelde recht.
3. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld. De rector of directeur stelt de kandidaat schriftelijk van deze uitslag op de hoogte.
4. Een kandidaat, die versneld examen doet in een voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, heeft recht op één herkansing. Deze kan hij inzetten voor het versnelde vak of voor de vakken in het laatste leerjaar.
5. Uiterlijk drie kalenderdagen voor de aanvang van het tweede en derde tijdvak zendt het bevoegd gezag aan DUO van elke deelnemende kandidaat de in de eerdere tijdvakken behaalde cijfers van het schoolexamen, en de vakken waarin de kandidaat in dat tijdvak centraal examen zal afleggen.

artikel 33 Diploma en cijferlijst

1. De rector of directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop zijn vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
 - b. het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
 - c. de beoordeling dan wel het cijfer voor het profielwerkstuk voor mavo, respectievelijk havo en vwo;
 - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding;
 - e. de beoordeling van de kunstvakken inclusief ckv voor vmbo bb, kb en tl;
 - f. de beoordeling van het vak loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling voor vmbo bb en kb;
 - g. de eindcijfers voor de examenvakken alsmede voor vmbo kb en bb, havo en vwo het combinatiecijfer;
 - h. de uitslag van het examen.

Het model voor deze cijferlijst wordt door de minister vastgesteld. Het resultaat voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een aparte bijlage.

2. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt niet vermeld op de cijferlijst of de voorlopige cijferlijst, maar op een bijlage bij de cijferlijst.
Dit is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling en de kandidaat op grond van het vierde lid bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst.
3. De rector of directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het examen geslaagde kandidaat een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.
Het model voor het diploma wordt door de minister vastgesteld.
4. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan volgens het Eindexamenbesluit verplicht is, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
5. Vermeldingen:
 - a. Vakken en onderdelen waarvoor een kandidaat is vrijgesteld als vermeld in artikel 15.3 worden vermeld met het eerder behaalde cijfer.
 - b. Wanneer een kandidaat voor vwo ontheffing heeft voor de tweede moderne vreemde taal, als vermeld in artikel 15.4, wordt het vervangende vak op de cijferlijst vermeld.
 - c. De vakken maatschappijleer en ckv waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst.
 - d. Andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Indien de kandidaat het centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de rector of directeur hem een voorlopige cijferlijst.
Op de voorlopige cijferlijst worden, voor zover ze niet op grond van de wet het Uitvoeringsbesluit of het schooldeel van het examenreglement zijn vervallen, het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer, met de aantekening of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid.
Hetzelfde geldt voor een kandidaat die het gespreid examen aflegt, als bedoeld in artikel 35, en die de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.
De minister stelt het model van de voorlopige cijferlijst vast.
7. De rector of directeur reikt een aan de definitief voor het eindexamen havo of vwo afgewezen kandidaat die de school verlaat een officiële cijferlijst uit met de behaalde resultaten.
8. De rector of directeur reikt een certificaat uit aan de kandidaat die is afgewezen voor het eindexamen vmbo, en met goed gevolg een of meer vakken van dat eindexamen heeft afgesloten, en de school verlaat. Hierop zijn vermeld:
 - a. Het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en;
 - b. Het thema van het profielwerkstuk, indien beoordeeld met 'goed' of 'voldoende'.Het model voor dit certificaat wordt door de minister vastgesteld.

artikel 34 Terugtrekken voor het examen door de kandidaat

1. Een kandidaat kan zich tot de vóór het laatste voor hem geldende toets van het centraal examen terugtrekken van het examen. Voor een kandidaat die zich heeft teruggetrokken wordt geen uitslag vastgesteld; hij ontvangt dan ook geen diploma of cijferlijst. De in het schooldeel vermelde regels betreffende doubleren zijn het volgend schooljaar wel van kracht.

HOOFDSTUK IV OVERIGE BEPALINGEN EXAMENKLASSEN

Geldig voor

3 vmbo/mavo	4 vmbo/mavo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
-------------	-------------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 35 Spreiding voltooiing eindexamen

1. Het bevoegd gezag kan, in overleg met de inspectie, toestaan dat een kandidaat een deel van de vakken in het ene schooljaar en de overige vakken in het daaropvolgende schooljaar aflegt. Dit betreft zowel eventuele schoolexamens als het centraal examen. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten. Dit kan betreffen:
 - een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is;
 - een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere omstandigheid, onafhankelijk van de wil van de kandidaat, niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen.
2. Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag hiervan afwijken ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in [artikel 3.38](#), in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt het bevoegd gezag aan DUO een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel [36](#) onderdelen a tot en met f.
5. De rector of directeur en de examensecretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel [27, 28 of 29](#).

artikel 36 Gegevensverstrekking

1. Zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen twee weken na de vaststelling van de definitieve eindcijfers en, indien van toepassing, stuurt het bevoegd gezag de definitieve uitslag aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) waarop voor alle kandidaten voor zover van toepassing:
 - a. de schoolsoort waarin het examen is afgelegd;
 - b. het profiel of de profielen waarop het examen betrekking heeft;
 - c. de vakken waarin examen is afgelegd, met indien van toepassing, op welk niveau;
 - d. de cijfers en beoordelingen van het schoolexamen;
 - e. voor havo en vwo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, en het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft;
voor mavo/vmbo tl: het thema of de titel van het profielwerkstuk;
 - f. de cijfers van het centraal examen;
 - g. de eindcijfers;
 - h. de datum waarop de uitslag wordt vastgesteld;
 - i. de uitslag van het eindexamen.

artikel 37 Werk centraal examen; reglement voor bewaren, inzage en vernietiging

1. Het bevoegd gezag bewaart het gemaakte werk van het centraal examen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

3. De kandidaat, of als deze minderjarig is, zijn ouders, voogden of verzorgers kunnen de rector of directeur inzage in dit werk verzoeken. Deze inzage geschiedt uitsluitend op school en onder toezicht van de rector of directeur of diens plaatsvervanger. Bij deze inzage vindt geen discussie plaats over het voor het werk of onderdelen daarvan toegekend aantal scorepunten en, indien van toepassing, het overleg tussen de eerste en tweede corrector. Er mogen geen wijzigingen in het examenwerk worden aangebracht. Het werk mag op geen enkele wijze worden gekopieerd of gefotografeerd of op enige andere wijze buiten het schoolgebouw gebracht worden.
4. Wanneer bij de inzage blijkt dat er door de correctoren een aanwijsbare fout is gemaakt, wordt er gehandeld volgens de handleiding die de VO-raad hiervoor heeft opgesteld.
5. Het werk van de kandidaten wordt na de bewaartermijn vernietigd.
6. De kandidaat die voor een vak ten overstaan van het CvTE centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende een periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij het CvTE.

artikel 38 Afgewezen kandidaten

1. De behaalde cijfers van de schoolexamens in het voorlaatste jaar of de voorlaatste jaren blijven staan, indien een kandidaat het examenjaar overdoet.
 - a. Een kandidaat die is afgewezen voor het eindexamen doet alles in het examenjaar opnieuw uitgezonderd het profielwerkstuk.
 - b. De schoolleiding beslist in overleg met een kandidaat, die in het examenjaar maatschappijleer afrondt, of het cijfer behouden blijft of dat de kandidaat in zijn geheel het vak opnieuw volgt.
 - c. Centrale examens die al in een eerder jaar zijn afgelegd, komen te vervallen. De kandidaat zal dus het gehele centraal examen in het tweede jaar opnieuw moeten afleggen.
2. Een kandidaat die is afgewezen voor het eindexamen mavo/vmbo tl, havo of vwo en die het dagonderwijs verlaat kan in het vavo alsnog zijn diploma behalen. De kandidaat krijgt hierbij op grond van de behaalde eindcijfers vrijstellingen als vermeld in artikel [39](#). Wanneer dit direct aansluitend aan het examenjaar gebeurt waarin de kandidaat is afgewezen, kan dat in een aantal gevallen (o.a. afhankelijk van de leeftijd van de kandidaat) middels een zogenoemde uitbestedingsovereenkomst tussen de dagschool en het R.O.C. Deze uitbesteding is voor een duur van maximaal één jaar.
Dit houdt in dat de leerling formeel op de dagschool blijft ingeschreven, maar dat het onderwijs in zijn geheel wordt verzorgd door de afdeling vavo van het R.O.C. Voor een dergelijke uitbesteding is de instemming nodig van zowel de school als het R.O.C.
Nadere informatie hierover is verkrijgbaar bij de schoolleiding of het R.O.C.

artikel 39 Vrijstellingen in het vavo (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs)

1. Een kandidaat die eindexamen aflegt aan het vavo is:
 - a. vrijgesteld van het eindexamen in een vak van de theoretische leerweg van het vmbo op grond van het examen vwo, havo of vmbo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;
 - b. vrijgesteld van het eindexamen in een vak in het havo op grond van het examen vwo of havo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;
 - c. vrijgesteld van het eindexamen in een vak in het vwo op grond van het examen vwo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;
 - d. vrijgesteld van het profielwerkstuk, indien hij reeds eerder een profielwerkstuk havo of vwo heeft gemaakt dat betrekking heeft op een of meer vakken van dezelfde schoolsoort, behorende tot het profiel van de kandidaat, en hij daarvoor een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - e. vrijgesteld van het profielwerkstuk vmbo, indien eerder een profielwerkstuk vmbo is gemaakt dat betrekking heeft op een thema uit het profiel van de examenkandidaat, en dat beoordeeld is met 'voldoende' of 'goed';
 - f. vrijgesteld van het vak rekenen als de kandidaat het schoolexamen rekenen op het betreffende niveau heeft afgelegd.

2. In aanvulling op de onderdelen a. tot en met c. van het eerste lid is de kandidaat eveneens vrijgesteld van dat vak indien het eindcijfer 5 of 4 is behaald, mits de kandidaat voldoet aan de voorwaarden van artikel [27, 28 of 29](#) om te slagen voor het eindexamen.
3. De in het eerste en tweede lid genoemde vrijstellingen zijn uitsluitend van toepassing indien na het jaar waarin het eindcijfer of de beoordeling is vastgesteld, nog geen tien jaren zijn verstreken.
4. Als een kandidaat meerdere malen het eindexamen heeft afgelegd, kunnen alle betreffende cijferlijsten hierbij worden betrokken.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften gegeven worden voor de toepassing van dit artikel.

artikel 40 Kopieën van diploma en cijferlijst; diplomaregister

1. De kandidaat heeft een bewaarplicht van zijn (papieren) diploma en cijferlijst.
2. De school mag geen duplicaten van afgegeven diploma's en cijferlijsten verstrekken. Een verklaring van een eerder door de school afgegeven diploma kan alleen worden afgegeven door DUO.
3. Op de website van DUO (www.duo.nl/mijndiplomas) kan de betrokkene in het diplomaregister Mijn Diploma's zijn diplomagegevens inclusief de vakken en de ervoor behaalde cijfers raadplegen. Ook kan daarvan een gewaarmerkt digitaal uittreksel worden gemaakt, dat dezelfde waarde heeft als het originele document. Ook is het mogelijk bij DUO daarvan een papieren versie te bestellen.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Examenreglement

Deel 2: vestiging Leonardo College 2026-2027

Examenreglement – deel 2

HOOFDSTUK V ALGEMENE BEPALINGEN EXAMEN

Geldig voor

3 vmbo	4 vmbo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
--------	--------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 41 De examensecretaris

De rector heeft onderstaande medewerker aangewezen als examensecretaris.

- Pauline Snel

artikel 42 Het examenbureau

De rector heeft onderstaande medewerkers benoemd om zitting te nemen in het examenbureau.

- Pauline Snel
- Sam Möring
- Debbie Spronk

artikel 43 Contactgegevens Examensecretaris en examenbureau

Contact met de examensecretaris en het examenbureau kan opgenomen worden via:

- psne@davinci-leiden.nl

HOOFDSTUK VI HET SCHOOLEXAMEN

Geldend voor

3 vmbo	4 vmbo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
--------	--------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 44 Inrichting schoolexamen

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Dit examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het schoolexamen strekt zich uit over alle vakken waarin de kandidaat eindexamen aflegt en wordt ingericht overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk in het Programma van Toetsing en Afsluiting (hierna: PTA) is aangegeven.
2. Het schoolexamen kent in het examendossier vier toetsvormen:
 - a. theoretische toetsen
Dit zijn schriftelijke of mondelinge toetsen met open en/of gesloten vragen of opdrachten (hieronder vallen ook spreekvaardigheidstoetsen en kijk-luistertoetsen).
 - b. praktische toetsen
In het PTA worden deze toetsen per vak apart aangegeven.
 - c. handelingsdelen
In het PTA worden deze toetsen per vak apart aangegeven.
 - d. het profielwerkstuk
3. Indien dat bij het betreffende vak wordt vermeld, documenteert het kandidaat het uitvoeren van het handelingsdeel of de voorbereiding op een andere toets middels een speciaal dossier, zoals het lees- of literaturoordossier en het kundstdossier.
4. De inrichting van het schoolexamen vwo:
 - a. Het schoolexamen wordt verdeeld over het vierde, vijfde en zesde leerjaar afgenomen. In het PTA wordt per vak aangegeven welke onderdelen in elk van deze leerjaren worden afgenomen.
 - b. De vakken maatschappijleer en Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) worden het schoolexamen geheel in het vierde leerjaar afgenomen.
 - c. Voor het vak lichamelijke opvoeding, het vak Bewegen Sport en Maatschappij (BSM) en het vak natuur, leven en technologie (NLT) en het vak wiskunde D wordt het schoolexamen verspreid over het vierde, vijfde en zesde leerjaar afgenomen.
 - d. Voor alle andere vakken wordt het schoolexamen in de vijfde en zesde leerjaar afgenomen.
 - e. Het werken aan het profielwerkstuk begint in het vijfde leerjaar. Het profielwerkstuk wordt afgerond in het zesde leerjaar.
5. De inrichting van het schoolexamen havo:
 - a. Het schoolexamen wordt verdeeld over het vierde en vijfde leerjaar afgenomen. In het PTA wordt per vak aangegeven welke onderdelen in elk van deze leerjaren worden afgenomen.
 - b. Voor de vakken maatschappijleer, Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) en rekenen wordt het schoolexamen geheel in het vierde leerjaar afgenomen.
 - c. Voor alle andere vakken wordt het schoolexamen in het vierde en het vijfde leerjaar afgenomen.
 - d. Het werken aan het profielwerkstuk begint in het vierde leerjaar. Het profielwerkstuk wordt afgerond in het vijfde leerjaar.
6. De inrichting van het schoolexamen mavo:
 - a. Het schoolexamen wordt verdeeld over het derde en vierde leerjaar afgenomen. In het PTA wordt per vak aangegeven welke onderdelen in elk van deze leerjaren worden afgenomen.

- b. Het schoolexamen kunstvakken I (Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV), en beeldende vorming of muziek), maatschappijleer en rekenen wordt in het derde leerjaar afgenomen. Kandidaten die de overstap maken van 3 havo naar 4 mavo ronden deze vakken in 4 mavo af.
 - c. Het schoolexamen voor het vak lichamelijk opvoeding wordt verdeeld over het derde en vierde leerjaar afgenomen; dit examen bestaat geheel uit handelingsdelen.
 - d. Voor alle andere vakken geldt dat het schoolexamen verdeeld over het derde en vierde leerjaar wordt afgenomen.
 - e. Het werken aan het profielwerkstuk begint in het derde leerjaar. Het profielwerkstuk wordt afgerond in het vierde leerjaar.
7. De inrichting van het schoolexamen als vermeld in de leden 4, 5 en 6 zijn, voor zover het nog niet ingegane schooljaren betreft, voorlopig. In het PTA van het betreffende schooljaar zal de definitieve inrichting hiervan worden vastgesteld.
8. Ten behoeve van het schoolexamen gelden in elk leerjaar drie toetsperioden. Deze perioden worden aangegeven in de bij dit PTA behorende stofomschrijving per vak.

artikel 45 Het examendossier

1. Het examendossier wordt gedocumenteerd in het leerlingvolgsysteem Magister. Hierin zijn telkens alle door de kandidaat behaalde resultaten voor de onderdelen van het schoolexamen vermeld.
2. Indien een kandidaat van oordeel is dat dit beoordelingsoverzicht onjuist is, dient hij binnen drie schooldagen zijn met redenen omklede bezwaren kenbaar te maken bij de secretaris van het eindexamen in de afdeling waartoe de kandidaat behoort. De rector stelt een onderzoek in en deelt de kandidaat, de examinerator gehoorde hebbende, binnen vijf schooldagen zijn beslissing mede. Als de kandidaat niet binnen de gestelde termijn van drie schooldagen reageert, is dit beoordelingsoverzicht onherroepelijk.
3. Het is kandidaten niet toegestaan de gemaakte schriftelijke toetsen, zoals vermeld in artikel 4 lid 2a, buiten het schoolgebouw te brengen, te kopiëren of te fotograferen. De gecorrigeerde toetsen, een exemplaar van de toetsopgave alsmede het gebruikte correctiemodel en normering moeten door de examinerator bij de examensecretaris worden ingeleverd. Deze worden bewaard tot zes maanden na het door de kandidaat verlaten van de school.
De protocollen en opnames van mondelinge toetsen als vermeld in artikel [44 lid 2a](#) mogen door de kandidaten niet worden gekopieerd of buiten schoolgebouw worden gebracht. Deze protocollen en opnames worden door de examinerator bij de rector ingeleverd. Zij worden bewaard tot zes maanden na het door de kandidaat verlaten van de school.
4. De examinerator geeft, na beoordeling en bespreking, de overige werken behorend tot de toetsonderdelen zoals vermeld in artikel [44 lid 2b, c, d](#) aan de kandidaat ter bewaring.
5. De kandidaat is houder van de kunst-, schrijf- en literaturondossiers. De kandidaat bewaart deze dossiers tot na het verlaten van de school. Indien een kandidaat een of meer nog te beoordelen dossieronderdelen niet kan overleggen, worden deze onderdelen als niet voltooid beschouwd.

artikel 46 Verzuim, te laat komen

1. a. Indien een kandidaat door ziekte of een andere ernstige vorm van overmacht, niet veroorzaakt door onnauwkeurigheid, onachtzaamheid of nalatigheid van de kandidaat, niet in staat is een onderdeel van het schoolexamen af te leggen, moet dit (telefonisch) voor de aanvang van de toets worden gemeld aan een lid van de schoolleiding. Direct na terugkomst op school dient een verklaring, bij minderjarige leerlingen ondertekend door een van de ouders c.q. verzorgers, ingeleverd te worden bij het voor de betreffende afdeling verantwoordelijke lid van de schoolleiding. In deze verklaring moet de reden van het verzuim vermeld staan.

- b. Onder het de lid 1a genoemde onderdelen van het schoolexamen vallen zowel de toetsen genoemd in artikel [44 lid 2a](#) (schriftelijke of mondelinge toetsen) als de toetsen genoemd artikel [44 lid 2b, c, d](#) (praktische toetsen, handelingsdeel, profielwerkstuk). In de laatste gevallen gaat het hierbij om de verhindering het betreffende onderdeel op de uiterste of afgesproken datum in te leveren, te presenteren, dan wel uit te voeren.
 - c. Wanneer de in lid 1a genoemde melding ontbreekt dan wel de vereiste verklaring niet wordt ingeleverd, wordt de kandidaat geacht zonder geldige reden afwezig te zijn geweest. Het rooster verkeerd lezen, zich vergissen in de tijd of dag, zich verslapen e.d. zijn geen geldige redenen voor het verzuim.
 - d. Indien de schoolleiding het verzuim als "geldige verhindering" aanmerkt moeten de gemiste onderdelen na terugkeer op school zo spoedig mogelijk worden ingehaald c.q. alsnog worden ingeleverd, gepresenteerd of uitgevoerd. De examensecretaris stelt hiervoor een datum vast.
 - e. Een kandidaat die naar het oordeel van de rector zonder geldige reden een handelingsdeel of een onderdeel van een praktische toets of het profielwerkstuk verzuimt, wordt behandeld conform artikel [52](#) van dit reglement.
2.
 - a. Wanneer een kandidaat voor een schriftelijke toets van het schoolexamen te laat komt, wordt hij tot 30 minuten na aanvang van de toets nog toegelaten. Indien de kandidaat tot de toets wordt toegelaten, moet hij het werk inleveren op de normale eindtijd.
Indien hij niet wordt toegelaten, wordt hij geacht de betreffende toets zonder geldige reden te hebben verzuimd.
 - b. Wanneer een kandidaat voor een mondelinge toets te laat komt wordt hij niet meer tot deze toets toegelaten. Hij wordt geacht deze toets zonder geldige reden te hebben verzuimd.
 - c. Wanneer een kandidaat voor een kijk-luistertoets te laat komt, wordt hij niet meer toegelaten tot deze toets. De kandidaat wordt geacht deze toets zonder geldige reden te hebben verzuimd, zoals bedoeld in artikel 7 van deel één van dit examenreglement.
3. Een kandidaat die naar het oordeel van de rector zonder geldige reden een schriftelijke of mondelinge toets van het schoolexamen verzuimt, maakt zich schuldig aan een onregelmatigheid zoals bedoeld in artikel 7 van deel één van dit examenreglement. Conform [artikel 3.58](#) van het Uitvoeringsbesluit kan de rector een maatregel opleggen.
4. De kandidaat die vanwege verzuim of te laat komen voor een toets het cijfer 1,0 of voor één of meer onderdelen geen punten krijgt toegekend, kan de herkansing uit de betreffende periode gebruiken om deze toets alsnog te maken. Hij verliest daarmee het recht op een herkansing van een andere toets uit deze periode.
5. In bijzondere gevallen kan de rector afwijken van de in dit artikel genoemde maatregelen.

HOOFDSTUK VII TOETSEN EN BEOORDELINGEN VAN HET SCHOOLEXAMEN

Geldend voor

3 vmbo	4 vmbo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
--------	--------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 47 Tijdstippen van toetsing

1. De data en tijdstippen van de toetsen van het schoolexamen als bedoeld in artikel [44 lid 2a](#) worden tenminste vijf schooldagen voor de betreffende toets of toets periode aan de kandidaten meegedeeld. Deze data en tijdstippen worden vastgesteld door de examensecretaris.
2. Voor de toetsen als bedoeld in artikel [44 lid 2b, 2c en 2d](#) worden door de examinerator data vastgesteld waarop deze opdrachten of een onderdeel daarvan moet worden uitgevoerd, ingeleverd, gepresenteerd e.d. Deze data worden op een zodanig tijdstip aan de kandidaat meegedeeld dat hij redelijkerwijs de tijd heeft aan deze opdracht te voldoen.
3. De behandeling van de leerstof die bij een toets van het schoolexamen als bedoeld in artikel [44 lid 2a](#) aan de orde komt, moet minstens vijf schooldagen voor de dag waarop de toetsperiode begint, afgerond zijn.
4. a. Wanneer een toets door een groep kandidaten moet worden afgelegd, moet iedere kandidaat uit de groep zich aan alle opgegeven regels en tijdstippen houden, ongeacht of andere kandidaten dat doen of kunnen doen.
b. Wanneer bij een toets als bedoeld in a. niet alle kandidaten aanwezig blijken te zijn, bepaalt de examinerator of de afname van de toets voor de wel aanwezige kandidaten nog mogelijk is. Wanneer dit niet het geval is, wordt door de examinerator of de schoolleiding beslist hoe de toets later alsnog zal worden afgenomen.

artikel 48 Cijferbepalingen en beoordelingen

1. De opgaven en normering voor de toetsen van het schoolexamen worden in onderling overleg door de examineratoren van het betreffende vak in de betreffende afdeling vastgesteld. Opgaven in een schriftelijk toets zijn altijd voorzien van een puntenverdeling.
2. a. De schriftelijke en mondelinge toetsen als bedoeld in artikel [44 lid 2a](#) worden beoordeeld aan de hand van een beoordelingsvoorschrift waarin mogelijke antwoorden en een mogelijke puntenverdeling zijn opgenomen, dan wel aan de hand van een beoordelingsschema waarin de te beoordelen onderdelen of aspecten en de bijbehorende criteria zijn opgenomen.
b. Voor de beoordeling van praktische toetsen en het profielwerkstuk wordt gebruik gemaakt van beoordelingscriteria die vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt zijn. Bij het profielwerkstuk en, voor zover relevant, bij de praktische toetsen wordt het doorlopen proces door de kandidaat gedocumenteerd. Dit wordt in de beoordeling betrokken.
c. De beoordeling van het profielwerkstuk vindt plaats door een hiertoe door de rector aangewezen examinerator van het vak of de vakken die bij het profielwerkstuk zijn betrokken. Daardoor is op havo/vwo de toewijzing van twee examineratoren bij een profielwerkstuk mogelijk. Op de mavo wordt een profielwerkstuk altijd beoordeeld door twee examineratoren.
d. De aspecten waarop de onderdelen van het handelingsdeel worden beoordeeld, worden vooraf aan de kandidaten bekend gemaakt.

3. Van mondelinge toetsen wordt door de examinerator een protocol opgemaakt. De mondelinge toetsen worden ter latere beoordeling met een daartoe geschikt apparaat opgenomen. Deze opnamen worden digitaal gearchiveerd en wanneer nodig beschikbaar gesteld aan de examensecretaris.
De rector kan een mondelinge toets laten afnemen in aanwezigheid van een andere docent. Deze docent kan het protocol van de toets opmaken. De examinerator neemt de toets af; de erbij aanwezige docent stelt hoogstens een aanvullende vraag of plaatst een opmerking als er een misverstand dreigt te ontstaan tussen examinerator en kandidaat.
4. De rector kan een praktische toets laten afnemen in aanwezigheid van een of meer andere docenten of deskundigen van buiten school. De examinerator neemt de toets af en is verantwoordelijk voor de beoordeling ervan. Over deze beoordeling kan de examinerator wel eerst overleggen met de bij de toets aanwezige docent(en) of externe deskundige(n).
Wanneer van toepassing kan een praktische toets in geluid en/of beeld worden opgenomen.
5. Van iedere beoordeling van een toets als bedoeld in artikel [44 lid 2](#) van het schoolexamen stelt de examinerator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis.
6. De examinerator drukt zijn oordeel over elke theoretische en praktische toets uit in een cijfer. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met een decimaal.
7. Toetsen of opdrachten uit het handelingsdeel worden niet beoordeeld met een cijfer. De kandidaat moet voor deze onderdelen de beoordeling 'naar behoren' krijgen om aan de eisen voldoen. Wanneer een kandidaat voor een onderdeel van het handelingsdeel de beoordeling 'niet naar behoren' krijgt, moet hij middels een herhaling of aanvulling zorgen dat hij alsnog aan de gestelde eisen voldoet.
8. Voor havo-vwo: De examinerator drukt zijn oordeel over het profielwerkstuk uit in een cijfer. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
Voor mavo: Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Indien het profielwerkstuk niet aan de te stellen eisen voldoet wordt de voorlopige beoordeling 'nog niet voldoende' gegeven, en dient de kandidaat middels een herhaling of aanvulling het werkstuk zodanig te verbeteren dat alsnog de beoordeling 'voldoende' of 'goed' gegeven kan worden.
9. De kandidaat heeft recht op bespreking door de examinerator van de door hem afgelegde toetsen, waaronder ook begrepen een uitleg van het ervoor behaalde cijfer. Voor de schriftelijke toetsen heeft de kandidaat bovendien recht op inzage van het door hem gemaakte werk. De inzage vindt plaats in het bijzijn van de examinerator.
Indien de kandidaat als gevolg van overmacht zoals vermeld in artikel [46.1](#) hierbij afwezig is, behoudt hij het recht op bespreking en/of inzage. Hij moet zich hiertoe binnen 5 schooldagen na terugkeer op school wenden tot de examinerator.

artikel 49 Beroep beoordeling toets

1. Indien een kandidaat van oordeel is dat een beoordeling voor een theoretische toets, praktische toets, profielwerkstuk of handelingsdeel onjuist is:
 - tekent hij binnen een termijn van drie schooldagen, nadat bedoelde beoordeling hem werd meegedeeld en hij inzage en bespreking van het werk dan wel het recht hierop heeft gehad;
 - een schriftelijk onderbouwd bezwaar aan bij de examinerator.De examinerator geeft zijn herziene oordeel binnen vijf schooldagen na het ingediende bezwaar. Indien de kandidaat het niet eens is met deze beslissing, dan kan de kandidaat volgens lid 2 beroep aantekenen.
Indien de in dit artikel genoemde termijn om te reclameren van drie schooldagen is verstreken, is het cijfer respectievelijk de beoordeling definitief.

2. Elke kandidaat kan binnen vijf schooldagen, nadat het in lid 1 genoemde herziene oordeel van de examinerator hem is meegedeeld, in beroep gaan bij de rector. De kandidaat dient het beroep schriftelijk, onder opgave van redenen, in bij de rector. De rector stelt een onderzoek in en doet binnen tien schooldagen uitspraak. Van deze uitspraak is geen verder beroep mogelijk.

artikel 50 Eindbeoordeling schoolexamen

1. Het eindcijfer voor het schoolexamen per vak is het gewogen gemiddelde van de cijfers voor de verschillende toetsen. Het gewicht is aangegeven bij de informatie die per vak in dit PTA is opgenomen.
 - a. Indien het een schoolexamen van een vak betreft waarin ook een centraal examen wordt afgenomen en het gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal, met dien verstande dat deze decimaal met 1 wordt verhoogd indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is (toelichting: 6,45 wordt 6,5; 6,44 wordt 6,4).
 - b. Indien het een schoolexamen van een vak betreft waar geen centraal examen op volgt en het gemiddelde een cijfer met één of meer decimalen is, wordt dit cijfer rechtstreeks afgerond op een geheel getal, met dien verstande dat het cijfer voor de komma met 1 wordt verhoogd indien de eerste decimaal zonder afronding 5 of hoger is. (toelichting: 6,50 wordt 7; 6,49 wordt 6).
2. Voor havo en vwo: In afwijking van het eerste lid, wordt het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van het vak, zoals blijkend uit het examendossier.
3. Voor mavo: In afwijking van het eerste lid, worden de vakken kunstvakken I en lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer bestaande uit een geheel getal (havo-vwo) of 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed' (mavo).

HOOFDSTUK IIX REGELS OMTRENT ONDERDELEN VAN HET SCHOOLEXAMEN

Geldig voor

3 vmbo	4 vmbo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
--------	--------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 51 Inleveren van materiaal ter voorbereiding van een schoolexamen

1. Kandidaten die voor een toets van tevoren een onderwerp, stelling, literatuurlijst e.d. bij de examinerator moeten inleveren, houden zich hierbij aan de termijnen en voorschriften zoals gegeven door de examinerator of vermeld in de stofomschrijving per vak.
2. Wanneer de kandidaat zich niet aan de in lid 1 genoemde termijn en voorschriften houdt wordt door de examinerator tijdig melding gedaan bij het voor de afdeling verantwoordelijk lid van de schoolleiding. Die kan bepalen dat de kandidaat wordt geëxamineerd aan de hand van de door de examinerator bepaalde onderwerpen, stellingen e.d., dan wel hem de toegang tot de betreffende toets ontfeggen waarbij hij voor deze toets 0 punten of het cijfer 1,0 toegekend krijgt. De ontfegging van de toegang en de toekenning van 0 punten of het cijfer 1,0 kan slechts plaatsvinden door de rector.
3. Kandidaten die ter voorbereiding van het schoolexamen van een vak ontwerpen, werkstukken, verslagen e.d. moeten inleveren, dienen zich hierbij te houden aan de door de examinerator vastgestelde regels betreffende wijze van uitvoering en tijdstip van inleveren. Indien zij dat niet doen, wordt door de examinerator tijdig melding gedaan bij het voor de afdeling verantwoordelijk lid van de schoolleiding. De kandidaat die zich hier niet aan houdt kan voor de betreffende onderdelen of vragen van het schoolexamen door de rector 0 punten of het cijfer 1,0 toegekend krijgen.

artikel 52 Praktische toetsen, handelingsdeel, profielwerkstuk

1. Praktische toetsen
 - a. Bij het verstrekken van de opdracht van elke praktische toets wordt ook de datum meegedeeld waarop de toets moet zijn afgerond, en de wijze waarop dat dient te geschieden. Van afronding is pas sprake wanneer de gevraagde activiteit is uitgevoerd en het resultaat op de gevraagde wijze ter kennis van de docent is gebracht, bijvoorbeeld doordat de gevraagde presentatie is gehouden of het verlangde eindproduct is ingeleverd.
Een kandidaat die zich zonder geldige reden als bedoeld in artikel 6 lid 1, niet aan deze datum of wijze houdt, ontvangt een negatieve beoordeling op het punt van 'plannen, en het zich houden aan het opgegeven werkschema'. Deze punten zijn onderdeel van de beoordeling van de docent en kunnen worden weergegeven in een beoordelingsschema of rubric. Indien de opdracht tien schooldagen na de vastgestelde inleverdatum nog niet is ingeleverd is sprake van onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7.
 - b. Onverminderd het gestelde in lid a van dit artikel kan de examinerator of de schoolleiding de kandidaat die de praktische toets niet op de vastgestelde datum heeft afgerond, verplichten op aangewezen tijdstippen buiten lestijd op school aan de betreffende praktische toets te werken tot deze wel is afgerond.
 - c. Onverminderd het gestelde in lid a van dit artikel kan de schoolleiding de kandidaat die de praktische toets niet op de vastgestelde datum heeft afgerond de toegang tot de lessen ontfeggen en hem in plaats daarvan verplichten op school aan de praktische opdracht te werken totdat deze wel is afgerond. Indien de aard van de praktische toets vereist dat het werk op een andere locatie dan school wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld in geval van museumbezoek) kan de schoolleiding de kandidaat verplichten in plaats van op school op deze andere locatie aan de praktische toets te werken.

2. Handelingsdeel

- a. Bij het verstrekken van de opdracht voor een handelingsdeel wordt ook de datum meegedeeld waarop dit handelingsdeel moet zijn afgerond, en de wijze waarop dat dient te geschieden. Van afronding is pas sprake wanneer de gevraagde activiteit is uitgevoerd en het resultaat op de gevraagde wijze ter kennis van de docent is gebracht, bijvoorbeeld doordat de gevraagde presentatie is gehouden of het verlangde eindproduct is ingeleverd.
Indien een kandidaat een handelingsdeel niet op de vastgestelde datum 'goed' of 'voldoende'
- b. heeft afgerond maakt hij zich schuldig aan een onregelmatigheid als bedoeld in artikel [7](#). De examinerator of de schoolleiding kan een kandidaat die een handelingsdeel niet op de vastgestelde datum naar behoren heeft afgerond verplichten op aangewezen tijdstippen buiten lestijd op school aan dit handelingsdeel te werken tot het wel naar behoren is afgerond.
- c. De schoolleiding kan een kandidaat die een handelingsdeel niet op de vastgestelde datum 'voldoende' of 'goed' heeft afgerond de toegang tot de lessen ontzeggen en hem in plaats daarvan verplichten aan het handelingsdeel te werken tot het wel naar behoren is afgerond.

3. Profielwerkstuk

- a. Bij het maken van het profielwerkstuk werken de kandidaten met een plan van aanpak en een logboek. De examinerator stelt in overleg met de kandidaten de wijze en de tijdstippen vast waarop de verschillende onderdelen moeten zijn afgerond. Van afronding is pas sprake wanneer de gevraagde activiteit is uitgevoerd het logboek is ingevuld en het resultaat op de gevraagde wijze ter kennis van de docent is gebracht.
De gedetailleerde instructie voor het profielwerkstuk waaronder deadline voor inleveren alsmede de beschrijving van de totstandkoming van het cijfer is beschreven in een handleiding die wordt uitgereikt bij de start van het profielwerkstuk en maakt deel uit van het examenreglement.
Een kandidaat voor mavo die zonder geldige reden als bedoeld in artikel [46 lid 1](#) het profielwerkstuk niet op de vastgestelde datum 'goed' of 'voldoende' heeft afgerond kan de toegang tot de lessen door de schoolleiding ontzegd worden. In plaats daarvan kan hij worden verplicht aan het handelingsdeel te werken tot het wel naar behoren is afgerond.
Een kandidaat op havo-vwo die zich zonder geldige reden als bedoeld in artikel 6 lid 1, niet aan deze datum of wijze houdt, ontvangt een negatieve beoordeling op het punt van 'plannen, en het zich houden aan het opgegeven werkschema'. Deze punten zijn onderdeel van de beoordeling van de docent en kunnen worden weergegeven in een beoordelingsschema of rubric.
Indien de opdracht tien schooldagen na de vastgestelde inleverdatum nog niet is ingeleverd is sprake van onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7.
- b. Onverminderd het gestelde in het lid a van dit artikel kan de examinerator of de schoolleiding de kandidaat die een onderdeel van het profielwerkstuk op de vastgestelde datum niet heeft afgerond, verplichten op aangewezen tijdstippen buiten lestijd op school aan dit onderdeel te werken tot het wel is afgerond.
- c. Onverminderd het gestelde in lid a van dit artikel kan de schoolleiding een kandidaat die een onderdeel van het profielwerkstuk niet op de vastgestelde datum heeft afgerond de toegang tot de lessen ontzeggen en hem in plaats daarvan verplichten op school aan dit onderdeel te werken tot het wel is afgerond. Indien de aard van dit onderdeel van het profielwerkstuk vereist dat het op een andere locatie dan school wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld in geval van museumbezoek) kan de schoolleiding de kandidaat verplichten in plaats van op school op deze andere locatie aan dit onderdeel te werken.

- d. Wanneer de beoordeling van het profielwerkstuk een cijfer lager dan een 4 betreft voor havo en vwo of een onvoldoende voor mavo, kan de kandidaat niet deelnemen aan het centraal examen.
4. Plagiaat e.d.
Een kandidaat die een (profiel)werkstuk, praktische toets of handelingsdeel dat geheel of gedeeltelijk door anderen is geschreven of gemaakt, of waar gebruik gemaakt is van kunstmatige intelligentie (zoals bijvoorbeeld chatGPT en Gemini) voor bijvoorbeeld het genereren van teksten, berekeningen, kaarten of grafieken, als zijn eigen werk inlevert (bijvoorbeeld doordat de bronvermelding van de gebruikte informatie ontbreekt), maakt zich daarmee schuldig aan een onregelmatigheid als genoemd in artikel 7. Hetzelfde geldt als het logboek dat bij een dergelijke opdracht behoort niet naar waarheid is ingevuld.

artikel 53 Hulpmiddelen

1. Bij de schriftelijke en mondelinge toetsen van het schoolexamen als bedoeld in artikel [44 lid 2a](#) mag de kandidaat alleen die hulpmiddelen gebruiken waarvan het gebruik expliciet is toegestaan.
2. Bij de schriftelijke toetsen van het schoolexamen mag de kandidaat altijd gebruik maken van het basispakket aan hulpmiddelen. Dit bestaat uit:
 - schrijfmateriaal, zwarte of blauwe niet-uitwisbare pen
 - liniaal met millimeterverdeling
 - vlakgum
 - geodriehoek
 - passer
 - blauw en rood kleurpotlood
 - tekenpotlood
 - een gewoon elektronisch rekenapparaat
 - een woordenboek Nederlandse taalHet is niet toegestaan rekenapparaten te gebruiken die:
 - a. op het lichtnet aangesloten moeten worden
 - b. tijdens het examen opgeladen moeten worden
 - c. geluidsoverlast bezorgen
 - d. zijn voorzien van een schrijfol, alarminstallatie, dan wel zend- en/of ontvangstmogelijkheden
 - e. groter zijn dan ca. 15 cm x 9 cm
 - f. alfanumeriek zijn (d.w.z. behalve met getallen ook tekst kunnen verwerken)
 - g. grafieken kunnen weergeven in het afleesvenster.
3. Voor een aantal toetsen is het gebruik van andere hulpmiddelen toegestaan of noodzakelijk. Dit is bij de betreffende toets aangegeven in het vakgerichte deel van het PTA.
4. De kandidaat dient het basispakket hulpmiddelen zelf mee te nemen. Ook de, per toets aangegeven toegestane, speciale hulpmiddelen moet de kandidaat zelf meenemen, tenzij anders wordt vermeld. Papier mag de kandidaat niet zelf meenemen; de school verstrekt alle benodigde soorten papier inclusief kladpapier.
5. De kandidaat is er zelf voor verantwoordelijk dat alle meegebrachte hulpmiddelen alleen die informatie bevatten, die is toegestaan. Dat betekent onder andere dat er in tabellenboeken e.d. niets in mag zijn bijgeschreven, en dat de meegebrachte hulpmiddelen geen ingelegde blaadjes bevatten. Wanneer een kandidaat bij een toets een niet toegestaan hulpmiddel bij zich heeft, of een hulpmiddel dat andere dan de toegestane informatie bevat, maakt hij zich daarmee schuldig aan een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7.
6. De kandidaat is verplicht het werk met pen te maken, uitgezonderd tekeningen, grafische verbeeldingen e.d.

artikel 54 Gang van zaken tijdens de zittingen van de schoolexamens

1. De rector ziet er op toe dat dat de opgaven voor het schoolexamen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Deze taak is door de rector ondergebracht bij de administratie.
2. De toezichthouders bij het schoolexamen maken een proces-verbaal op. Hierin wordt opgenomen:
 - a. het begin en eindtijdstip van de betreffende zitting
 - b. welke kandidaten aanwezig waren
 - c. welke kandidaten te laat kwamen, onder vermelding van het tijdstip van binnenkomst
 - d. het tijdstip waarop elke kandidaat zijn werk inlevert en de examenruimte verlaat
 - e. eventuele bijzonderheden die zich tijdens de zitting voordoen.De toezichthouders leveren dit proces-verbaal met het gemaakte examenwerk in bij de rector.
3. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het schoolexamen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

HOOFDSTUK IX REGELINGEN VOOREXAMENKLASSEN

Geldig voor

3 vmbo	4 vmbo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
--------	--------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 55 Schoolexamen, voortgangstoetsen en bevordering

1. In het derde leerjaar mavo, het vierde leerjaar havo en het vierde en vijfde leerjaar vwo worden ook voortgangstoetsen afgenomen. Deze voortgangstoetsen maken geen onderdeel uit van het examendossier. De resultaten van de voortgangstoetsen zijn wel opgenomen in de normen tot bevordering.
2. De behaalde resultaten van de toetsen van het schoolexamen die in het derde leerjaar mavo, het vierde leerjaar havo en het vierde en vijfde leerjaar vwo worden afgenomen maken enerzijds deel uit van het examendossier, en zijn anderzijds ook opgenomen in de normen tot bevordering.
3. In het derde leerjaar mavo maken de vakken lichamelijk opvoeding en kunstvakken inclusief CKV alsmede het profielwerkstuk onderdeel uit van het examendossier. Lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief CKV worden in de derde klas beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Het profielwerkstuk wordt in de vierde klas afgerond en beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.
In de overgangsnormen van het derde naar het vierde leerjaar mavo is opgenomen dat in geval een of beide van de afgeronde vakken niet 'voldoende' of 'goed' zijn, de leerling niet kan worden bevorderd naar het vierde leerjaar.

artikel 56 Herkansingen 3 mavo, 4 havo, 4 vwo en 5 vwo

1. Elke kandidaat heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de in lid a., b., c. resp. d. vermelde toetsen van het schoolexamen.
 - a. Voor 3 mavo:
Elke kandidaat van het leerjaar 3 mavo heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 3 mavo:
 - a.1. Van de toetsen als bedoeld in artikel [44 lid 2a](#) uit de derde periode van het schoolexamen één toets, ongeacht het oorspronkelijk voor deze toets behaalde cijfer; én
 - a.2. Het schoolexamen rekenen, wanneer de kandidaat een profiel volgt zonder wiskunde.
 - a.3. Herexamen maatschappijleer
Elke kandidaat die voor het vak maatschappijleer een eindcijfer lager dan 6 heeft behaald, heeft na bekendmaking van dit cijfer recht op een herexamen in dit vak, conform [artikel 3.16](#) van het uitvoeringsbesluit. Dit herexamen bestaat uit een theoretische toets. De stof voor deze toets is omschreven in het vakgedeelte voor maatschappijleer van het PTA. Het herexamen wordt afgenomen in de eerste periode van het daaropvolgende schooljaar, wanneer de kandidaat is bevorderd naar 4mavo.
Op grond van het cijfer voor deze toets wordt een nieuw eindcijfer voor maatschappijleer berekend op de wijze die in het vakgedeelte is aangegeven. Als definitief eindcijfer voor maatschappijleer geldt het hoogste van het oorspronkelijke eindcijfer en het eindcijfer na het herexamen.

b. Voor 4 havo:

Elke kandidaat van het leerjaar 4 havo heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 4 havo:

b.1. Naar keuze van de kandidaat één van de volgende theoretische toetsen:

- uit periode 1: maatschappijleer, NLT
- uit periode 2: alle vakken, én

b.2. Naar keuze van de kandidaat één van de theoretische toetsen uit periode 3.

De kandidaat mag voor het vak CKV in overleg met de docent aan het einde van het jaar één Culturele Activiteit herkansen conform het PTA, én

b.3. Het schoolexamen rekenen, wanneer de kandidaat een profiel volgt zonder wiskunde.

c. Voor 4 vwo:

Elke kandidaat van het leerjaar 4 vwo heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 4 vwo:

c.1. Een herkansing van de theoretische toets voor het vak maatschappijleer uit periode 3, wanneer het cijfer lager is dan een 6.

c.2. De kandidaat mag voor het vak CKV in overleg met de docent aan het einde van het jaar één Culturele Activiteit herkansen conform het PTA.

c.3. Het SE van wiskunde D kan herkanst worden bij de eerste herkansing in het vijfde leerjaar van het vwo.

d. Voor 5 vwo:

Elke kandidaat van het leerjaar 5 vwo heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 5 vwo:

d.1. voor de herkansing van april naar keuze van de kandidaat één van de theoretische toetsen:

- uit 4 vwo: wiskunde D
- uit periode 1: NLT en wiskunde D
- uit periode 2: alle vakken, én

d.2. voor de herkansing in juli naar keuze van de kandidaat één van de theoretische toetsen uit periode 3. De theoretische toets uit periode 3 voor het vak NLT kan alleen herkanst worden als het eindcijfer lager dan 6 is. Deze herkansing vindt plaats in de eindtoetsweek.

2. Het recht op herkansing geldt ongeacht het in eerste instantie behaalde cijfer. Het hoogst behaalde cijfer telt mee voor de bepaling van het eindcijfer schoolexamen. Wanneer een toets uit meerdere onderdelen bestaat omvat de herkansing alle onderdelen. De regel "het hoogste cijfer telt" betreft in dit geval uitsluitend het resultaat van de gehele toets. De wijze van afnemen, de toegestane hulpmiddelen, en de tijdsduur van de herkansingstoets zijn gelijk aan die van de oorspronkelijke toets. De vragen en opdrachten zijn anders, maar gelijkwaardig aan die van de oorspronkelijke toets. Ook het beoordelingsmodel is gelijkwaardig.
3. Vóór het tijdstip waarop de herkansing moet worden aangevraagd, wordt de kandidaat op de hoogte gesteld van de in eerste instantie door hem behaalde toetscijfers. De kandidaat die een herkansing wenst, geeft zich hiervoor op bij de examensecretaris middels een daarvoor bestemd (digitaal) formulier in Magister.
4. Het tijdstip waarop de aanvraag voor de herkansingen uiterlijk ingeleverd moet zijn en de datum waarop de herkansing plaats vindt, worden tijdig schriftelijk aan de kandidaten meegedeeld. Een kandidaat die de herkansing te laat aanvraagt, heeft geen recht meer op deelname aan de herkansing.
5. Een kandidaat die door ziekte of andere geldige reden de oorspronkelijke toets heeft gemist, heeft geen recht meer op deelname aan de herkansing van die toets. Voor het inhalen van de toets wordt de kandidaat verwezen naar het moment van de herkansingen. Wanneer de kandidaat meer dan één toets heeft gemist, worden deze aansluitend aan de dag van de herkansingen ingepland.
6. Alle praktische toetsen, de praktische onderdelen voor de vakken tekenen, muziek, en natuur leven en technologie, alsmede het profielwerkstuk zijn van de herkansingsregeling uitgesloten.

7. Indien een kandidaat ongeoorloofd lessen in ongeacht welk vak verzuimt, dan wel zich op een andere wijze onttrekt aan de verplichtingen die uit het onderwijs voortvloeien, kan de schoolleiding hem naast het treffen van de gebruikelijke maatregelen, het recht ontzeggen op deelname aan de herkansingsregeling van het schoolexamen.
8. De rector kan een kandidaat, aan wie op grond van artikel [7 lid 2a](#) voor een toets het cijfer 1 is toegekend, toestaan de betreffende toets over te maken, waarbij het in dit artikel onder lid 1 genoemde recht op herkansing met één toets in mindering wordt gebracht. De rector stelt de kandidaat, en indien deze minderjarig is, zijn ouders of verzorgers, hiervan schriftelijk in kennis.
9. In gevallen van overmacht kan de rector de herkansing voor een of meer toetsen uitsluiten.
10. In bijzondere gevallen kan de rector een kandidaat of een groep kandidaten, naast het in lid 1 geformuleerde recht op herkansing, een extra herkansing voor een bepaalde toets van het schoolexamen toestaan.
11. Indien een kandidaat afwezig is tijdens de herkansingen, vervalt hiermee het recht op deelname aan de herkansing. In bijzondere gevallen kan de rector besluiten een kandidaat die afwezig is tijdens de herkansing alsnog in de gelegenheid stellen deze toets alsnog in te halen.

artikel 57 **Doubleren**

1. Voor 3 mavo:
Voor een kandidaat die voor de tweede maal het onderwijs in 3 mavo volgt, vervallen alle resultaten voor het schoolexamen die in het eerste jaar zijn behaald, behalve een eventueel rekenexamen en het vak maatschappijleer, wanneer het eindcijfer minimaal een 6 is. Dat betekent dus dat alle handelingsdelen voor de vakken lichamelijk opvoeding en kunstvakken inclusief CKV moeten worden overgedaan. Het resultaat van het schoolexamen rekenen blijft geldig; bij een onvoldoende resultaat heeft de leerling het recht de toets over te doen tijdens het reguliere afnamemoment in 3 mavo.
De leerling mag evenwel het profielwerkstuk waarmee hij in het eerste jaar een aanvang heeft gemaakt, afronden in het tweede jaar.
2. Voor 4 havo:
Voor alle vakken, uitgezonderd maatschappijleer en CKV, vervallende resultaten van zowel de voortgangstoetsen als de schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 4 havo zijn behaald. Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen moeten worden overgedaan.
De leerling die voor maatschappijleer en/of CKV minimaal een 6,0 gemiddeld heeft behaald, heeft het recht dat cijfer te laten staan. Hij hoeft de lessen in dat vak/die vakken niet te volgen.
Het resultaat van het schoolexamen rekenen blijft geldig; bij een onvoldoende resultaat heeft de leerling het recht de toets over te doen tijdens het reguliere afnamemoment in 4 havo.
3. Voor 4 vwo:
Voor alle vakken, uitgezonderd maatschappijleer en CKV, vervallende resultaten van zowel de voortgangstoetsen als de schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 4 vwo zijn behaald. Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen moeten worden overgedaan.
De leerling die voor maatschappijleer en/of CKV minimaal een 6,0 gemiddeld heeft behaald, heeft het recht dat cijfer te laten staan. Hij hoeft de lessen in dat vak/die vakken niet te volgen.
4. Voor een kandidaat die voor de tweede maal het onderwijs in 5 vwo volgt vervallen alle resultaten van zowel alle voortgangstoetsen als alle schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 5 vwo zijn behaald. Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen moeten worden overgedaan.
De resultaten voor het schoolexamen die in 4 vwo zijn behaald blijven wel deel uitmaken van het examendossier.

5. Ingeval een kandidaat een vrijstelling krijgt als bedoeld onder lid 1 draagt de schoolleiding hem voor de vrijgekomen tijd aanvullende studielast op. Het kan hierbij gaan om extra onderdelen voor een vak dat de leerling al heeft, om extra oefening voor een vak waar hij zwak in is, of om een of meer niet vakgebonden activiteiten.
6. Aan leerlingen die het onderwijs in enig leerjaar voor de tweede maal volgen, worden ten aanzien van de onderdelen van het examendossier die vervallen op grond van het in lid 1, 2 en 3 gestelde, in het tweede jaar geen ten opzichte van de andere kandidaten aanvullende eisen gesteld.

Waar dit noodzakelijk of gewenst is kunnen de opdrachten voor praktische toetsen en handelingsdelen voor deze kandidaten inhoudelijk wel afwijken van de opdrachten voor de andere kandidaten; ze kunnen echter niet moeilijker zijn of groter van omvang. Ook worden er geen andere eisen gesteld ten aanzien van de beoordeling.

artikel 58 Centraal examen in voorexamenklassen

In afwijking van artikel [6 lid 4](#) kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, conform [artikel 2.56 lid 4](#) van de wet, toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen. In dat geval gelden de volgende bepalingen.

- a. Het schoolexamen in de betreffende vakken wordt afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
- b. Voor de betreffende vakken geldt niet het PTA van het cohort waartoe de kandidaat behoort (PTA-voorexamen), maar het PTA van het cohort dat regulier het eindexamen doet (PTA-examen). Wanneer het voor de kandidaat niet mogelijk is het PTA van het eindexamen cohort te volgen, wordt er door de vakdocent een aangepast PTA opgesteld.
- c. De rector stelt voor dit PTA-examen een zodanig tijdschema op dat het schoolexamen volgens het in lid a. bepaalde wordt afgesloten. Het is hierbij mogelijk dat bepaalde toetsen worden gecombineerd of geschrapt. Deze aanpassingen worden in een aangepast PTA vastgelegd.
- d. Een leerling die versnelt heeft geen recht om deel te nemen aan de herkansing van het vak dat hij versneld afsluit, tenzij in het aangepaste PTA van deze leerling anders besloten is.
- e. Voor het centraal examen gelden artikelen [16 t/m 25](#).
- f. De kandidaat legt het centraal examen in de betreffende vakken af in het eerste tijdvak van het voorlaatste leerjaar. Wanneer de kandidaat om geldige redenen gebruik moet maken van het tweede tijdvak van het centraal examen, is dit het tweede tijdvak van het voorlaatste leerjaar. Wanneer de kandidaat om geldige redenen gebruik moet maken van het derde tijdvak, is dit het derde tijdvak dat direct aansluit aan het voorlaatste leerjaar.
- g. Zodra van de betreffende vakken de eindcijfers zijn vastgesteld, maakt de rector deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, conform [artikel 3.36](#) van het Uitvoeringsbesluit, onder vermelding van het in lid h bepaalde.
- h. Het in artikel [32](#) geformuleerde recht om voor één vak het centraal examen opnieuw af te leggen geldt voor deze kandidaat voor het gehele examen. De kandidaat kan er dus na bekendmaking van de betreffende eindcijfers in het voorlaatste leerjaar voor kiezen het centraal examen in één van deze vakken opnieuw af te leggen, óf hij kan ervoor kiezen zijn herkansingsrecht te gebruiken in het laatste leerjaar voor één van de vakken waarin hij dan het centraal examen aflegt, conform [artikel 3.38](#) van het Uitvoeringsbesluit.
- i. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekend gemaakt.

- j. Indien de kandidaat in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen zowel alle in dat jaar behaalde schoolexamenresultaten als de resultaten in het vak/de vakken die zijn behaald met het centraal examen, conform [artikel 3.36](#) van het Uitvoeringsbesluit.
- k. Wanneer de leerling een voorexamenjaar doubleert, blijven de behaalde resultaten van de schoolexamens van het versnelde vak behouden.
- l. Een leerling dient een versneld vak met minimaal een 6,0 af te ronden om het versnellen te mogen voortzetten in het erop volgende schooljaar.
- m. Wanneer een leerling een vak versneld heeft afgesloten, wordt dit vermeld op de cijferlijst.

artikel 59 Centraal examen op hoger niveau

In afwijking van artikel 6 kan het bevoegd gezag een kandidaat toestaan tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen, op een hoger niveau af te sluiten. In dat geval gelden de volgende bepalingen.

- a. De teamleider besluit na overleg met mentor, decaan, vakdocent, ouders en leerling of een leerling voor een of meerdere vak(ken) op een hoger niveau examen mag afleggen. De leerling moet voor minimaal één vak examen afleggen op het eigen niveau.
- b. De leerling moet het volledige schoolexamen van het hogere niveau afronden voorafgaand aan het centraal eindexamen.
- c. De leerling die voor de aanvang van eerste tijdvak toch eindexamen wil doen op het eigen niveau wordt hiertoe in staat gesteld. Het schoolexamencijfer voor dat vak zal op het niveau van de schoolsoort van de leerling worden vastgesteld, wanneer dit in het PTA is opgenomen. Hierbij worden de richtlijnen van het [Examenloket](#) gehanteerd. In alle andere gevallen blijft het schoolexamencijfer staan en wordt het eindcijfer bepaald door het gemiddelde te nemen van het schoolexamencijfer en het eindexamencijfer op eigen niveau.
- d. De leerling die na het eerste tijdvak alsnog eindexamen wil doen op het eigen niveau wordt hiertoe in staat gesteld middels een terugvaloptie. Hierbij blijft het schoolexamencijfer van het hoger niveau staan. Besluit een leerling na het eerste tijdvak op eigen niveau gebruik te maken van de terugvaloptie dan vervalt het eerder behaalde centraal examencijfer op het hogere niveau, conform [artikel 3.37](#) van het Uitvoeringsbesluit.
Voor het afleggen van een herkansing heeft een leerling keuze uit de volgende twee opties:
 - De leerling legt in het tweede tijdvak een herkansing voor een vak op zijn eigen schoolsoort af en benut de terugvaloptie. Zijn recht op de herkansing van zijn terugvaloptie vervalt.
 - De leerling benut in tijdvak twee de terugvaloptie en legt een herkansing af in het derde tijdvak. De leerling kan daarbij kiezen tussen een herkansing voor een vak op zijn eigen schoolsoort of een herkansing van de terugvaloptie.
- e. Wanneer een leerling een vak op een hoger niveau heeft afgesloten, komt dit op het diploma en de cijferlijst te staan.
- f. Een leerling dient een vak op een hoger niveau met minimaal een 6,0 af te ronden om het te mogen voortzetten in het volgend schooljaar.
- g. Indien een 4 havo leerling bevorderd wordt naar 5 havo maar niet voldoet aan de eisen van het vak op het hogere niveau of een leerling besluit om het vak op zijn eigen schoolniveau voort te zetten, vervallen de behaalde schoolexamencijfers van het hogere niveau.

artikel 60 Overstappen naar een andere afdeling

1. Van het derde leerjaar havo naar het vierde leerjaar mavo
Wanneer een kandidaat vanuit 3 havo bevorderd wordt naar 4 mavo, dient de kandidaat voor de vakken, beschreven in het 'PTA Overstappers', praktische opdrachten en/of schoolexamens in te halen.
* Profielwerkstuk
Een leerling die van het derde leerjaar havo naar het vierde leerjaar mavo gaat, moet in de eerste helft van het vierde leerjaar een profielwerkstuk maken. De afronding geschiedt gelijktijdig met die van de andere leerlingen.
2. Van het vierde leerjaar mavo naar het vierde leerjaar havo
Wanneer een kandidaat met een mavodiploma overstapt van 4 mavo naar 4 havo wordt de kandidaat verzocht voor de vakken wiskunde A en/of wiskunde B een inhaalprogramma te volgen.
Voor de inhoud en vorm van het te maken inhaalwerk, dient het 'PTA Overstappers' te worden geraadpleegd.

3. Van het vierde leerjaar vwo naar het vierde leerjaar havo
Wanneer een kandidaat vanuit 4 vwo gericht bevorderd is naar 4 havo, heeft de leerling het recht om de behaalde resultaten voor CKV en/of maatschappijleer mee te nemen. Als een leerling ervoor kiest het cijfer te behouden, is hij vrijgesteld van de lessen in dat vak in 4 havo. Op de latere cijferlijst, behorende bij het havo-diploma, wordt geregistreerd dat deze vakken op vwo-niveau zijn afgerond. Voor verdere vrijstellingen en/of overnemen van cijfers, dient het 'PTA Overstappers' te worden geraadpleegd.
4. Van het vierde leerjaar vwo naar het vijfde leerjaar havo
Wanneer een kandidaat vanuit 4 vwo gericht is bevorderd naar 5 havo, behoudt de leerling de behaalde resultaten voor ckv en/of maatschappijleer. Op de latere cijferlijst, behorende bij het havo-diploma, wordt geregistreerd dat deze vakken op vwo-niveau zijn afgerond.
Voor de alle overige vakken in het vakkenpakket van de kandidaat, dient het 'PTA Overstappers' te worden geraadpleegd.
5. Van het vijfde leerjaar vwo naar het vijfde leerjaar havo
Wanneer een kandidaat vanuit 5 vwo gericht is bevorderd naar 5 havo, behoudt de leerling de behaalde resultaten voor CKV en/of maatschappijleer uit 4 vwo. Op de latere cijferlijst, behorende bij het havo-diploma, wordt geregistreerd dat deze vakken op vwo-niveau zijn afgerond.
De leerling maakt zijn profielwerkstuk af volgens de schema's van de school; het werkstuk wordt beoordeeld volgens de havo-normen. Voor de alle overige vakken in het vakkenpakket van de kandidaat, dient het 'PTA Overstappers' te worden geraadpleegd.
6. Van het vijfde leerjaar havo naar het vijfde leerjaar vwo
Wanneer een kandidaat met een havodiploma overstapt van 5 havo naar 5 vwo krijgt hij een vrijstelling voor de vakken CKV en maatschappijleer. Het combinatiecijfer bestaat in dat geval alleen uit het cijfer voor het profielwerkstuk, dat de leerling opnieuw uitvoert. Voor de alle overige vakken in het vakkenpakket van de kandidaat, dient het 'PTA Overstappers' te worden geraadpleegd.
7. Overstappers van een externe school naar het Leonardo College
Wanneer een kandidaat die instroomt in de bovenbouw van de mavo, havo of vwo, vanuit een andere school deelt de teamleider tijdens de intake mede dat de kandidaat een cijferlijst met het bijbehoren de PTA aanlevert bij de school. De betreffende teamleider controleert de cijferlijst en PTA samen met een lid van de examencommissie. Wanneer de aangeleverde gegevens van de kandidaat aanleiding geven tot het maken van aangepaste PTA's voor één of meerdere vakken worden deze vastgelegd en bewaard door de examensecretaris. De teamleider brengt de administratie op de hoogte.

HOOFDSTUK X REGELINGEN EXAMENKLASSEN

Geldig voor

3 vmbo	4 vmbo	4 havo	5 havo	4 vwo	5 vwo	6 vwo
--------	--------	--------	--------	-------	-------	-------

artikel 61 Herkansingen

1. Herkansingen 4 mavo

Elke kandidaat van het leerjaar 4 mavo heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 4 mavo:

- naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 1 van het schoolexamen in 4 mavo, uitgezonderd lichamelijke opvoeding 2, én
- naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 2 van het schoolexamen in 4 mavo, uitgezonderd lichamelijke opvoeding 2, én
- naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 3 van het schoolexamen in 4 mavo, uitgezonderd lichamelijke opvoeding 2. Hierbij wordt de kijk-luistertoets voor de moderne vreemde talen tot periode 3 gerekend, én
- Het schoolexamen rekenen, voor een kandidaat met een profiel zonder wiskunde, die in 3 mavo het rekenexamen niet heeft gedaan, én
- Herexamen maatschappijleer
Elke kandidaat die voor het vak maatschappijleer een eindcijfer lager dan 6 heeft behaald, heeft na bekendmaking van dit cijfer recht op een herexamen in dit vak, conform [artikel 3.16](#) van het Uitvoeringsbesluit. Dit herexamen bestaat uit een theoretische toets. De stof voor deze toets is omschreven in het vakgedeelte voor maatschappijleer van het PTA. Op grond van het cijfer voor deze toets wordt een nieuw eindcijfer voor maatschappijleer berekend op de wijze die in het vakgedeelte is aangegeven. Als definitief eindcijfer voor maatschappijleer geldt het hoogste van het oorspronkelijke eindcijfer en het eindcijfer na het herexamen.

2. Herkansingen 5 havo

Elke kandidaat van het leerjaar 5 havo heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 5 havo:

- naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 1 van het schoolexamen in 5 havo, én
- naar keuze van de kandidaat: uit periode 2 van het schoolexamen in 5 havo
 - één theoretische toets voor een vak anders dan Duits, of
 - een of twee theoretische toetsen voor Duits, én
- naar keuze van de kandidaat: uit periode 3 van het schoolexamen in 5 havo
 - één theoretische toets voor een vak anders dan Frans of Engels, of
 - een of twee theoretische toetsen voor óf Frans óf Engels. Hierbij wordt de kijk-luistertoets voor deze moderne vreemde talen tot periode 3 gerekend, én
- Het schoolexamen rekenen, voor een kandidaat met een profiel zonder wiskunde, die in 4 havo het rekenexamen niet heeft gedaan.

3. Herkansingen 6 vwo

Elke kandidaat van het leerjaar 6 vwo heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 6 vwo:

- naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 1 van het schoolexamen in 6 vwo, én
- naar keuze van de kandidaat: uit periode 2 van het schoolexamen in 6 vwo
 - één theoretische toets voor een vak anders dan Duits, of
 - een of twee theoretische toetsen voor Duits, én
- naar keuze van de kandidaat: uit periode 3 van het schoolexamen in 6 vwo
 - één theoretische toets voor een vak anders dan Frans of Engels, of
 - een of twee theoretische toetsen voor óf Frans óf Engels. Hierbij wordt de kijk-luistertoets voor deze moderne vreemde talen tot periode 3 gerekend.

4. Het recht op herkansing geldt ongeacht het in eerste instantie behaalde cijfer. Het hoogst behaalde cijfer telt mee voor de bepaling van het eindcijfer schoolexamen. Wanneer een toets uit meerdere onderdelen bestaat omvat de herkansing alle onderdelen. De regel "het hoogste cijfer telt" betreft in dit geval uitsluitend het resultaat van de gehele toets. De wijze van afnemen, de toegestane hulpmiddelen, en de tijdsduur van de herkansingstoets zijn gelijk aan die van de oorspronkelijke toets. De vragen en opdrachten zijn anders, maar gelijkwaardig aan die van de oorspronkelijke toets. Ook het beoordelingsmodel is gelijkwaardig.
5. Vóór het tijdstip waarop de herkansing moet worden aangevraagd wordt de kandidaat op de hoogte gesteld van de in eerste instantie door hem behaalde toetscijfers. De kandidaat die een herkansing wenst, geeft zich hiervoor op bij de examensecretaris middels een daarvoor bestemd (digitaal) formulier in Magister.
6. Het tijdstip waarop de aanvraag voor de herkansingen uiterlijk ingeleverd moet zijn en de datum waarop de herkansing plaats vindt, worden tijdig schriftelijk aan de kandidaten meegedeeld. Een kandidaat die de herkansing te laat aanvraagt, heeft geen recht meer op deelname aan de herkansing.
7. Een kandidaat die door ziekte of andere geldige reden de oorspronkelijke toets heeft gemist, heeft geen recht meer op deelname aan de herkansing van die toets. Voor het inhalen van de toets wordt de kandidaat verwezen naar het moment van de herkansingen. Wanneer de kandidaat meer dan één toets heeft gemist, worden deze aansluitend aan de dag van de herkansingen ingepland.
8. Alle praktische toetsen, de praktische onderdelen voor de vakken tekenen, BSM en NLT, alsmede het profielwerkstuk zijn van de herkansingsregeling uitgesloten.
9. Indien een kandidaat ongeoorloofd lessen in ongeacht welk vak verzuimt, dan wel zich op een andere wijze onttrekt aan de verplichtingen die uit het onderwijs voortvloeien, kan de schoolleiding hem naast het treffen van de gebruikelijke maatregelen, het recht ontzeggen op deelname aan de herkansingsregeling van het schoolexamen.
10. De schoolleiding kan een kandidaat, aan wie op grond van artikel [7 lid 2a](#) voor een toets het cijfer 1 is toegekend, toestaan de betreffende toets over te maken, waarbij het in dit artikel onder lid 1 genoemde recht op herkansing met één toets in mindering wordt gebracht. De schoolleiding stelt de kandidaat, en indien deze minderjarig is, zijn ouders of verzorgers, hiervan schriftelijk in kennis.
11. In gevallen van overmacht kan de rector de herkansing voor een of meer vakken uitsluiten.
12. In bijzondere gevallen kan de rector een kandidaat of een groep kandidaten, naast het in lid 1 geformuleerde recht op herkansing, een extra herkansing voor een bepaalde toets van het schoolexamen toestaan.
13. Indien een kandidaat afwezig is tijdens de herkansingen, vervalt hiermee het recht op deelname aan de herkansing. In bijzondere gevallen kan de rector besluiten een kandidaat die afwezig is tijdens de herkansing alsnog in de gelegenheid stellen deze toets alsnog in te halen.

artikel 62 **Doubleren in 4 mavo, 5 havo en 6 vwo**

1. **Doubleren 4 mavo**
Een kandidaat die voor de tweede maal het onderwijs in 4 mavo volgt en in het eerste jaar in 4 mavo voor het profielwerkstuk de beoordeling 'voldoende' of 'goed' heeft gekregen, wordt in dat tweede jaar vrijgesteld van het maken van het profielwerkstuk. Voorwaarde voor deze vrijstelling is wel dat het profielwerkstuk blijft voldoen aan de wettelijke eisen als genoemd in artikel 6.
Een kandidaat die voor de tweede maal het onderwijs in 4 mavo volgt en in het eerste jaar in 4 mavo voor maatschappijleer een 6 of hoger heeft gekregen, wordt in dat tweede jaar vrijgesteld van het volgen van het vak maatschappijleer, zie ook artikel [38, lid 1b](#). De resultaten van het schoolexamen rekenen en het profielwerkstuk blijven geldig; de leerling heeft zowel het recht om het schoolexamen rekenen opnieuw te doen als om het profielwerkstuk over te maken. In dat geval telt het hoogste cijfer dan wel beoordeling.

Voor alle andere vakken en in alle andere gevallen vervallen alle resultaten van de schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 4 mavo zijn behaald. De onderdelen van het schoolexamen die in 3 mavo zijn afgelegd blijven wel een onderdeel van het examendossier. De beoordelingen die hiervoor zijn behaald blijven dus gehandhaafd.

2. Doubleren in 5 havo

Wanneer een kandidaat voor de tweede maal het onderwijs in 5 havo volgt, vervallen alle resultaten van de schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 5 havo zijn behaald. Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen in 5 havo moeten worden overgedaan. Dit geldt ook voor vakken waarvoor geen centraal examen wordt afgenomen (te weten NLT en BSM).

De resultaten van het schoolexamen rekenen blijven geldig; de leerling heeft het recht om het schoolexamen rekenen opnieuw te doen. In dat geval telt het hoogste cijfer.

De onderdelen van het schoolexamen die in 4 havo zijn behaald blijven wel een onderdeel van het examendossier.

3. Doubleren in 6 vwo

Wanneer een kandidaat voor de tweede maal het onderwijs in 6 vwo volgt, vervallen alle resultaten van de schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 6 vwo zijn behaald.

Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen in 6 vwo moeten worden overgedaan. Dit geldt ook voor vakken waarvoor geen centraal examen wordt afgenomen (te weten NLT, wiskunde D en BSM).

De onderdelen van het schoolexamen die in 4 en 5 vwo (inclusief de bijbehorende herkansing die in 6 vwo is afgenomen) zijn behaald blijven wel een onderdeel van het examendossier.

4. Het profielwerkstuk

a. In uitzondering op het gestelde in lid 3 en 4 van dit artikel kan het in het eerste jaar in 5 havo resp. 6 vwo gemaakte profielwerkstuk met het bijbehorende cijfer wel deel uit blijven maken van het examendossier wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- het cijfer dat voor het profielwerkstuk is behaald is 6 of hoger, én
- het combinatiecijfer dat met dit cijfer is behaald is 6 of hoger.

In alle andere gevallen vervalt het in het eerste jaar gemaakt profielwerkstuk, en moet het profielwerkstuk dus opnieuw worden gemaakt.

b. Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan meldt de kandidaat binnen vijf schooldagen na het begin van het schooljaar schriftelijk aan de schoolleiding of hij gebruik maakt van de mogelijkheid het eerder gemaakte profielwerkstuk met het bijbehorende cijfer onderdeel te laten blijven uitmaken van het examendossier, of dat hij het profielwerkstuk opnieuw maakt.

c. Wanneer een kandidaat in het tweede jaar het profielwerkstuk opnieuw maakt kan de begeleidende docent toestaan dat bepaalde activiteiten die de kandidaat het eerste jaar voor het profielwerkstuk heeft uitgevoerd ook deel uitmaken van het nieuwe profielwerkstuk.

5. Aan leerlingen die het onderwijs voor de tweede maal volgen, worden ten aanzien van de onderdelen van het examendossier die vervallen op grond van het in lid 1, 2 of 3 genoemde, in het tweede jaar geen ten opzichte van de andere kandidaten aanvullende eisen gesteld.

Deze kandidaten moeten de handelingsdelen echter wel opnieuw uitvoeren. Waar dit noodzakelijk is kunnen de opdrachten voor deze kandidaten inhoudelijk afwijken van de opdrachten voor de andere kandidaten; ze kunnen echter niet moeilijker zijn of groter van omvang. Ook worden er geen andere eisen gesteld ten aanzien van de beoordeling.

6. Ingeval een kandidaat een vrijstelling krijgt als bedoeld onder lid 1, geeft de schoolleiding hem voor de vrijgekomen tijd aanvullende opdrachten op. Het kan hierbij gaan om extra onderdelen voor een vak dat de leerling al heeft, om extra oefening voor een vak waar hij zwak in is, of om een of meer niet vakgebonden activiteiten.

artikel 63 Afsluiting schoolexamen

1. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de rector, conform [artikel 3.15](#) van het Uitvoeringsbesluit, via een overzicht dat mede door de examensecretaris is ondertekend, aan de kandidaat bekend:
 - a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
 - b. de beoordeling van de vakken en onderdelen van vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.
 - c. de beoordeling van het profielwerkstuk.
2. De kandidaat tekent voor ontvangst van dit overzicht en levert dat in bij de administratie.
3. Kandidaten die in meer vakken examen afleggen dan volgens het examenbesluit noodzakelijk is, melden direct na afsluiting van het schoolexamen schriftelijk aan de rector in welke vakken zij het centraal examen zullen afleggen. Hierbij houden zij zich aan de verplichtingen die het examenbesluit aan de samenstelling van de profielen geeft. Deze keuze van de kandidaat is definitief; de vakken waarin de kandidaat besluit geen centraal examen af te leggen behoren vanaf dat moment niet meer tot het examen en het examendossier.